

Braessói Lapok

Ára 5 lej

Péntek
1931 * augusztus 21

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

189. szám
XXXVII. évtolyam

Ára 5 lej

Vasutasok

Mostanában öröklük esett a legtöbb szó. Napról-napra szívszorongva várták a póstát, hogy megjön-e az elbocsátás. És megjött. A nyelvvizsga örök és kitünő ürügyével egymásután dobálták ki őket. A magyar vasutasokat, akiknek legnagyobb része egy hosszú, becsületes életet töltött el a vasut szolgálatában.

Nem volt irgalom. A kisebbségellenes irány minden eddigi kormány vezérelve volt és ennek még akkor is kegyetlen következetességgel érvényt szereztek, ha az egész ország érdeke az ellenkezőt követelte volna.

Most — úgy hirdik — visszaveszik őket. Nem engedik, hogy a bíróságok kényszerítsék jogtiszteletre és méltányos eljárásra a kormányzat legfőbb urait. Talán sértené a hiúságukat is, hogy egy szegény magyar vasutas pernyertes legyen.

Inkább visszaveszik őket. Dülvel és undorral, de visszaveszik. Nem a belátás lett urrá a konok lelkeken és ezért nem örülnek a vasutasok sem.

A visszavétel után ott van rezervának a másik bevált eszköz: az áthelyezési torturák hosszú sorozata, a kiszekirozás szintén nem eredménytelen eszköze.

Félünk az ajándéktól. Féltjük czekeket a meggyötört embereket, akik büntetlenek és mégis a legszörnyűbb káráriát járnak.

Kidobálják, aztán visszaveszik, hogy újra kidobálhassák őket.

A vasut beszüntette az állomási fűtőléseket. Ne fűtüljenek már sokat szenvedett embercsoportok életére, kenyérére és jogaira sem.

Miron Cristeanak sincs!

A bukaresti sajtó pattantja most ki ezt a frappirozó megállapítást, hogy: Miron Cristeanak, a volt régensnek, az államegyház fejének, jogszerinti szenátornak, — sincs állampolgársági bizonyítványa. Ő sincs benne az állampolgársági listában. Törvényszerint tehát: nem lehetett volna régens, nem lehet az államegyház feje és nem lehet jogszerinti szenátor. A törvény szerint!

Minket nem lep meg annyira ez a nagyszerű megállapítás, aminek az évek óta folyó könyörtelen hajszá miatt már leleplezészerű jellege van, mint ahogyan meglepheti, vagy meglephetné azokat, akik azt a bizonyos törvényt csinálták és védelmezték ostoba sovinizmusból a mai napig. Mi nagyon jól tudjuk, hogy milyen könnyen kimaradhattak az állampolgársági listából ezerszámra olyanok, akik a mai Románia területén születtek, s talán-talán soha sem hagyták el ezt az országot. Nem lep meg az sem, hogy számos fellelős állásban volt, vagy levő erdélyi politikus sem rendelkezik azzal az értékes okirattal, amit állampolgársági bizonyítványnak neveznek. Még az sem lep meg, hogy Miron Cristea patriarcha nem törődött a maga állampolgársági bizonyítványával. Neki nem volt szüksége rá. Ő talán nem is tudja, hogy nekünk, mindennapi embereknek, jóformán mozdulni sem lehet állampolgársági bizonyítvány nélkül. Nem tudta, hogy minden vacak kérvény mellé, amit állami hatóságokhoz kell benyújtatnunk, oda kell csatolni az állampolgársági bizonyítványt.

És talán nem tudta Miron Cristea azt sem, hogy hány embert gyötört meg a kétségbeesés a sziguranca, csak azért, mert valahogyan, maga sem tudja hogyan, kimaradt az állampolgársági listákból. Eppen úgy, mint Miron Cristea.

Idők jele, hogy most a román sajtó ébred rá erre a csunya visszasságra és magát Miron Cristea állítja a hontalanok élére. Miron Cristea, a volt régens, az államegyház fejét és a jogszerinti szenátort, — aki a törvény értelmében nem román állampolgár.

Meggyőzőbben nem is lehetett volna rábizonyítani arra a liberális törvényre, amit most Miron Cristea tekintélye, reméljük, végérvényesen kivégez — az elfogultságot és a blüns rosszakaratot.

A magyar kormány váratlanul lemondott

A hivatalos kommuniké teljesen tájékozatlanul hagyja a közönséget, a lemondás okairól

Horthy kormányzó a lemondást elfogadta és gróf Károlyi Gyula volt külügyminiszternek adott kormányalakítási megbízatást

Budapest, augusztus 19.

Szerdán délelőtt egészen váratlanul érte a magyar közvéleményt a hír, hogy a Bethlen-kormány lemondott. A Magyar Távirati Iroda hivatalos kommunikéje jelentette be a kormány meglepetésszerű lemondását. Ez a kommuniké azonban ugyyszólván tájékozatlanul hagyta a nyilvánosságot arról, hogy a megrendíthetetlenek hitt Bethlen-kabinet miért vonult vissza egyik órától a másikra.

A Magyar Távirati Iroda kommunikéje a következőképpen szól:

„A kormány tegnap este minisztertanácsot tartott, amelyen, megvizsgálván az általános helyzetet és tekintetbe véve azokat a változásokat, amelyek ebben a helyzetben beállottak, elhatározta lemondását. Bethlen miniszterelnök ma délelőtt kihallgatáson jelent meg Horthy kormányzónál, akinek a lemondást az összkormány nevében bejelentette, Horthy kormányzó a kabinet lemondását tudomásul vette.”

Ebben a pillanatban az egész magyar közvéleményt a váratlan lemondás oka foglalkoztatja. Más magyarázat nem lévén, ismételten csak Teleszky János hosszas audienciájából igyekeznek a lemondás hátterét megvilágítani.

A leginkább elfogadható magyarázat tehát az, hogy a magyar nemzetől újabb súlyos áldozatokat akarnak követelni, amelyekkel a Bethlen-kormány nem tudta volna kielégítő megbarátkoztatni a közhangulatot és így vált szükségessé a visszavonulása és új államférfiak előtérbelépése.

Nem tört kérdés ebben a pillanatban az is, jjon Bethlen István is távozik-e, vagy csupán egyes miniszteri tárcák cserélődnek ki. Annyi bizonyos, hogy abban az esetben is, ha Bethlen a helyén



gr. Bethlen

ván a pártok vezetőivel. A kormányzó kabinetirodája azonnal ériatkozásba lépett a kiszemelt politikusokkal, akiket a Várba kerettek. Messzemenő kombinációra ad alkalmat az a tény, hogy Horthy kormányzó elsőnek Teleszky János volt pénzügyminisztert kérte magához. Ezzel sokan már meg is találták a kormány lemondásának kulcsát. Teleszky tudvalevőleg a takarékosági program legmarkánsabb képviselője és, ha a kormányzó először vele óhajtott tanácskozni, úgy a

A kormány lemondásáról szóló kommuniké Bethlennek a kormányzótól való távozása után fogalmazták meg a miniszterelnökségen és azonnal közzétették az összes lapokkal.

A kormány lemondása után Horthy kormányzó azonnal azt az óhaját nyilvánította, hogy tárgyalni ki legvalószínűbb az, hogy gazdaságpolitikai okok játszottak közre a válságban. Teleszkyt János közel egyórát maradt benn a kormányzó dolgozószobájában. Távozása után gróf Károlyi Gyula jelenlegi külügyminiszter jelent meg Horthynál. Vele is hosszabban tanácskozott a kormányzó.

legvalószínűbb az, hogy gazdaságpolitikai okok játszottak közre a válságban. Teleszkyt János közel egyórát maradt benn a kormányzó dolgozószobájában. Távozása után gróf Károlyi Gyula jelenlegi külügyminiszter jelent meg Horthynál. Vele is hosszabban tanácskozott a kormányzó.

Ezalatt a kormányzó fogadóterem előszobájában már ott várt kihallgatásra Pesthy Pál volt igazságügyminiszter, az egységes párt elnöke és Rubinek István alelnök, akik közvetlenül ezután mentek be a kormányzóhoz. Az utóbbi két politikus kihallgatása arra engedett következtetni, hogy

a kormányzó az új kabinet összeállításánál is az ország legnagyobb pártjára, az egységes pártra óhajtott támaszkodni. Délután még Ernszt Sándor a kereszténygazdasági párt elnökét hívták a Várba, rövid tanácskozásra.



Károlyi

A váratlan lemondás oka

marad, az újjászervezés mélyreható lesz és egész sor miniszter megy.

Felmerült az a kérdés is, vajjon egy esetleges gazdaságpolitikai rendszerváltozáson kívül nem kerül-e sor belpolitikai irányváltásra is? Ebben a tekintetben a közvélemény éppolyan tájékozatlan. Amennyiben azonban a lemondás körül belpolitikai rugók is közrejátszottak, úgy ezen a téren elsősorban a választójogi reformról lehet szó.

A külpolitikát illetően, hir szerint, a francia orientációt fogják tovább kiemélyíteni.

A lemondott kormányhoz közelálló köröket a kormány hirtelen visszavonulása éppenny megglepte, mint a nagyközönséget.

Teljesen érthetetlennek találják, hogy akkor amidőn a pénzügyi válság hullámai már szinte teljesen elsimultak, a belső forgalomban a normális viszonyok helyreálltak, az ötmillió fontnyi külföldi kölcsönt aláírták és a nemzeti kölcsön-akció is biztatóan halad előre, — a Bethlen-kormány, amely a tízéves uralma alatt eddig felmerült nehézségeknek mindig ura tudott maradni, most egyszerre visszavonul.

Sokan azt sejtik, hogy ellentétek merültek fel a 33-as bizottság és a kormány között. Ez azonban nem áll, mert a 33-as bizottság, amely, mint tudvalevő, a parlamenti szünet idejére a pénzügyi válság likvidálását tartja a kezében, szónéklül magáéóá tette a kormány minden egyes javaslatát.

Gróf Károlyi Gyula dezignált miniszterelnök

Délután háromórákor Horthy kormányzó, aki magának tartotta fenn a kormányválság megoldását,

gróf Károlyi Gyulát a Bethlen-kor-

mány legutoljára volt külügyminiszterét bizta meg az új kormány megalakításával. Gróf Károlyi Gyula a megbízatást elfogadta és azonnal me-

hívta a kormányzóhoz.

te tárgyalásait miniszteri listájának összeállítására.

Teleszky János, akinek a kormányalakítást Horthy elsőnek ajánlotta fel, a megbízatást elfogadta.

Lindbergh kényszerle- szállást végzett Szibériában

Moszkva, augusztus 19.
Ideérkezett hírek szerint Lindbergh és felesége, akik repülőgépiükön Tokio felé vannak utban, kényszerleszállást végeztek Hamansza város mellett Szibériában. A kényszerleszállást sikerült simán végrehajtani.

Mikor lesznek a pótvizsgák?

Bukarest, augusztus 19.
Jorga közoktatásügyi miniszter újabb iskolaügyi rendeletet adott ki. A rendelet szerint, tekintettel arra, hogy az idén az iskolai év már szeptember 1-3-án megkezdődik, a kitűzött pótvizsgáztatásokat szeptember 4-5-én délutánonként kell lebonyolítani. A magánvizsgáztatások idejét szeptember 6-18 közötti időre teszi a rendelet.

Szendrey és Fekete pá- lyáznak a temes- vári színházra

Temesvár, augusztus 19.
A temesvári magyar színház koncessziójára eddig két színigazgató, Szendrei Mihály és Fekete Mihály nyújtották be pályázatukat.
A város főpolgármestere, Grossnoveau Cornél, hogy igazságot tegyen, a két párt között, pénteken délre értekezletet hívott össze ez ügyben, amelyen a Magyar Párt és a bánsági magyar egyesületek döntenek arról, hogy melyik igazgatónak van több érdeme a koncesszió elnyerésénél. A kialakult vélemények alapján döntik el, hogy ki lesz a két pályázó közül a temesvári színház igazgatója.

Erélyesen folyik az aradi szeszeselek elleni vizsgálat

Arad, augusztus 19.
Az aradi feketeszesz-ügynek újra szenzációs fordulata van. A vizsgálóbíró kihallgatásra idézte be Varga Antalt, a nagyváradi Egyesült Likörgyári igazgatóját, aki szerdán délelőtt jelentkezett vallomástételre. A kihallgatás sokáig tartott, majd az elhangzott vallomás nyomán a vizsgálóbíró szükségesnek látta azt, hogy a beidézett tanút szembesítse Grósz Mórral és Weiszberger Mórral, akik a hamisított bárcákat forgalomba hozták.
A szembesítés eredményeképpen a vizsgálóbíró felkérte Varga Antal igazgatót, hogy lakóhelyét ne hagyja el s bármikor legyen készen arra, hogy a feketeszesz-panama ügyében a hatóságok rendelkezésére álljon.
Egyébként pedig szerdán érkezett meg Aradra a pénzügyminisztérium rendelete, amely a múlt év kezdetéig visszamenően, minden feketeszesz-ügyről kimutatást és részletes jelentést kér. Ezzel egyidejűleg az ügyész-ség a pénzügyigazgatóság kiküldött szakértőjével együtt gondosan tanulmányozza azokat az aktákat, amiket a nagyszabedű Frónius szeszgyárnál foglaltak le. A Frónius szeszgyár üzleti összeköttetést tartott fenn az aradi feketeszeszeselekkel s így a vizsgálat, amely hihetleg még sok meglepő szenzációt termel, most ebben az irányban is teljes erővel folyik.

A kormány kihívásnak veszi Huszár Károly és Bangha páter Erdélybe való meghívását

Bukarest, augusztus 19.
A Curenul szerint a kormány arról értesült, hogy az erdélyi Katolikus Népszövetség idej nagygyűlésére meghívták Huszár Károlyt volt magyar miniszterelnököt és Bangha pátert is. Ezt a két meghívást a kormány vakmerő kihívásnak tekinti, mert Huszár és Bangha pátert régi revizionista agitátoroknak és Rothermere lord ügynökeinek tartja.
Az ügy állítólag szóba fog kerülni a mai szinajai minisztertanácson is, amelyen a kormány állást fog foglalni ebben a nyilván erőszakosan feljuttatott kérdésben.

Katasztrófálisan csökkent a vámjövedelem

Szigoruan ellenőrzik az oroszországi áruk behozatalát

A kaliforniai almát kiiltolták Romániából

Bukarest, augusztus 19.
A pénzügyminisztérium körrendeletét kiadta az összes vámhatóságokhoz. A rendelet szigoruan felhívja a vámhatóságok figyelmét arra, hogy az utóbbi időben újra érezhető az orosz eredetű áruk beszivárgása a romániai piacokra.
Tekintettel arra, hogy a kormány az orosz árukat kiiltotta Románia területéről, a vámhatóságoknak fokozott figyelemmel kell kivizsgálniuk a külföldről érkező áruk eredetét. Az orosz eredetű áruk azonnal lefoglalandók.
A körrendelet kitiltja az ország területéről a kaliforniai almát is, mert, orvosi szakvélemények szerint, az importált kaliforniai alma fényesítésénél és preparálásánál az egészségre ártalmas vegyi anyagokat használnak.
Itt említjük meg, hogy a pénzügyminiszter augusztus 24-re Bukarestbe rendelte az összes vámhatóságok főnökeit.
Az értekezleten a vámjövedelem fokozásáról lesz szó. A legutóbb beérkezett jelentések szerint ugyanis az utóbbi időben az állam vámjövetelei katasztrófálisan megcsappantak.
s meg sem közelítik azt az összeget, amit a költségvetésben ezen a címen jövedelemként előirányoztak.

A csikszeredai törvényszék épü- letébe csak idézővel lehet belépni

Különös intézkedés, amelynek értelmét egyelőre senkinek ismeri

Csikszereda, augusztus 19.
Hát már a törvényszéken is? Igen, már a törvényszéken is! Idegeneknek tilos a bemenet. Akárcsak Bukarestben, a minisztériumoknál, ahol a portás mindenható uralkodóvá vált elevenek és holtak ügyei fölött. Mert az csak nyilvánvaló, hogy valamilyen furcsa indíték folytán a csikszeredai törvényszéken ugyanazt a rendeletet hajlják végre, amit hetekkel ezelőtt a minisztériumokra vonatkozólag Jorga miniszterelnök kiadott.
Hétfőn délelőtt poszt állott a csikszeredai törvényszék főbejárata elé. Nem egyenruhás rendőri poszt, hanem a legszabályosabb civil a törvényszék egyik tisztviselője, akinél senki sem gyaníthatná, hogy joga van leigazoltatni a jámbor igazságkeresőt. Pedig ez történik. Bárki akar bemenni a törvényszék épületébe, a civilposzt föltartóztatja: Mit keres itt? Mit akar? Van idézője? Ha nincs idézője, akkor igazolja magát!
Ilyen furcsaságot még nem költött Csikszereda. Mi akar ez lenni? Mitől fél a törvényszék?
Először az illetékesek nem adtak semmi magyarázatot. Később jónak látták közölni annyit, hogy az igazságügyminiszter rendelete értelmében éjjel-nappal egy tisztviselőnek kell posztolnia a bejárat előtt.
Azok, akiket a bíróságok idéztek meg, bemehetnek, akiknek azonban nincs idézőjük és mégis be akarnak menni, azokat le kell igazoltatni. Éjjel-nappal! Ha pedig valami hivatalos látogató gyanus az őrtálló tisztviselőnek, úgy joga van motozni is: hátha valami pokolgépet, bombát vagy más öldöklő szerszámot rejtget a zsebeiben.

Nem tudunk róla, hogy más törvény-
székekhez is megérkezett volna az a mi-
niszteri rendelet, amit a csikszeredai tör-
vényszéken olyan gondosan végrehajta-
nak. Vagy talán a csikszeredai igazság-
szolgáltatásnak külön oka van ezekre a
különös rendszabályokra? *Milyen kár,
hogy az adóhivatalok elé is nem állita-
nak öröket, akik majd visszakergessék
azokat, akiknek fizetniük kellene.* Nem
kell a pénzetek, vigyétek vissza! Sokan
hallgatnak ezt mennyei gyönyörűséggel.
Ez igazán közérdekű dolog volna!

Minisztertanács Szinajában

Bukarest, augusztus 19.
Szerdán délután 3 órai kezdettel a kormány tagjai Szinajában minisztertanácsot tartottak Jorga elnöklete alatt. A tanácskozás eredményéről még nem adtak ki hivatalos jelentést.
Kiszivárgott hírek szerint a kormány tagjai Venizelos görög miniszterelnök látogatásával foglalkoztak elsősorban.

Azokat a problémákat beszélték meg, amelyek Venizelos látogatásával kapcsolatban feltétlenül felmerülnek s amelyekről a kormány exponenseinek Venizelos görög miniszterelnökkel is tárgyalniuk kell.

A továbbiak során Argetoianu tett jelentést a pénzügyi helyzetről és ismertette azokat az intézkedéseket, amiket a pénzügyi megszilárdítása érdekében a Nemzeti Bank a kormánnyal egyetértésben tett.

A naiv prágaiak és a ravasz temesváriak

Temesvár, augusztus 19.
Mintegy két héttel ezelőtt Temesvárra érkezett egy prágai nagy bankház tisztviselője, aki kijárókat keresett, hogy az országban szabadon árulhasson csehszlovákiai sorsjegyeket. A kijárókat csakhamar megkapta Matolay Olivér sziguranca tisztviselő és Keller Hermann romfikereskedő személyében, akik 700 ezer lej ellenében hajlandók voltak mindent elintézni a kormánynál, ahol magasállású barátai vannak, amint mondták. Néhány nap múlva az összeg felvétele után biztosították a prágaiak, hogy minden el van intézve, de még kétszáz ezer lejre volna csak szükségük amit szó nélkül megint megkaptak. Mivel a megbízó hiába kereste a kijáróit, jelentést tett a rendőrségen, ahol rövidesen megállapították, hogy a két vállalkozó szellemű „kijáró” családjával együtt Bécsbe szökött.

Franci felvilágosítása

Irtá: ego

Módszeres Lajosné nagyon okos, művelt, főleg derék asszony volt, aki már a háboru előtt lett harmincéves, — ami igen sokat jelent. Azt jelenti, hogy Módszeresné szomoruan, elkeseredetten, de azért kötelességtudóan tovább fejlesztette tudását, műveltségét és teleszívódott mindazokkal a pedagógiai felfedezésekkel és célkitűzésekkel, amelyeket a háboru utáni idők termeltek ki magukból. Módszeresné nem volt iskolázott pedagógus, gyermeke sem volt soha, de talán épp ezért valami tulzott lelkesedéssel imádtá a gyereket és érte, anyagi áldozatokra: könyvek vásárlására is elragadtatta magát. Amikor más, az ö-korabeli asszonyok életében valószínűleg misszót teljesíthetnek az erotikus regények, tisztelgesés asszonyok nélkülözhetetlen stimulánsai: Módszeresné csak pedagógiai könyveket vett. Ezek megállapították, hogy a gyermekek idejében való felvilágosítása az iskola, a szülők és a társadalom legfontosabb feladata. A hazugság, melybe a felnőttek szegyenkezése és kényelemszeretete kényszeríti az ifjúságot: a későbbi összes szociális bajok kulforsása.
Jó, jó, hiszen ezek régen tudott dolgok, de hát hősöm, Módszeres Lajosné — akitől ez a történet íródik — azt hitte, hogy e nagy igazságot német, angol és amerikai könyvek nyomán ő hozta be Magyarországra. Nem tudott valami vacak operetről vagy hangosfilmről úgy beszélni, hogy a pubertás szót bele ne keverje mondanióvájába. Férje tudta, hogy a hétköznapi levest, húst, főzeléket és almát, vagy a vasárnapi előétellel, fekete-kávéval és vendéggel kibővített ebédjüket nem ehetik meg egyik-másik pszicho-

analitikus vagy individuálszichológus új munkájának ismeretelése nélkül. Tudta azt is, hogy előbb lesz ott a megősi-ralt mű, neje irásztalan, mint holmi új teli harisnyák az ő szekrényében; pedig csak a mosónéjuk tudná megmondani, mennyivel könnyebben nélkülözhetnék amaz, mint emezt.
Módszeresék kint laktak a főváros határában levő szép villájukban és ha az asszony nem lett volna rövidlátó: a mai gyerekek szokásait, életét, nagyon kényelmesen, szobája ablakából figyelhelte volna meg. De ő, vitáesték kitünően iskolázott hozzájárulója: nem látta meg a gyereket, a mai gyereket, — akit istenített, féltet és akin segíteni akart. Elsurantak mellette a villamoshoz vezető utakon elhagyatott, az utca-nevelte kiiltelti ruvasz kis csibészek, eljátszóttók: a bokrok mentén játékaikat a serdületlen lányok; még lehetett volna segíteni rájuk tudatos, kollektív szellemű, nagystíli neveléssel... De ő, jó asszony, mondatokban élte ki készségét; német és angol „erős” didaktikus mondatokban, amelyeket magyarrá fordított... Készült az alkalomra, amely majd megengedi, hogy a bűnös társadalom, illetve: egy pár szelid öreg ur, néhány jólelkű idősebb asszony és preparandista fiatal lány „fejéhez vágja” a maga tudását...
Módszeresékhez egy külteki tejes-dinasztia, a Talhofer-család idősebb és fiatalabb gyerekei szállították naponta a telefonon megrendelt tejtermékeket. A villa messze esett a rendes forgalmas utronaltól, de Talhoferék mégsem mondhattak le, a mostani nehéz időkben, a pontosan fizelő, sokat fogyasztó pevőkről. Ezért fizetősokkal loholtak hozzájuk hat és tíz

Cs ak
VESTIS
Brassó, Lensor 26.
Megkezdődött a múlt szezonból visszamaradt
felöltő-, átmeneti- és télikabát-szövetek kiárusítása.
31-ig

A bankok után a nagyipar

Egy és fél milliárd lej értékű jelzálogkibocsátással akarják a nacionalizált nagyipar adósságait rendezni. A Banca Nationala kiszélesíti a vidéki pénzügyintézelek hitelkereteit

Ötszázalékra szállítják le a nagybankok a látra szóló betétek kamatát

Bukarest, augusztus 19

A Banca Nationala tegnap este értekezletet volt, amelyen újabb nagyfontosságú határozatokat hoztak a pénzügyi helyzetének megkönnyítése érdekében. Az értekezleten, amelyen Argetoianu pénzügyminiszter és Manolescu bankkormányzó is résztvettek, elhatározták, hogy

a bankok helyzetének megszilárdításával egyidejűleg, a nagyipar pénzügyeit is rendezik.

Tudvalevő ugyanis, hogy az állam közel másfélmilliárd lejjel tartozik a nacionalizált nagyiparnak, viszont a nagyipar a bankoknak tartozik ugyanezzel az összeggel. Hogy a bankokat ez alól a nyomozó követelés alól mentesíteni lehessen, az államnak ki kellene fizetnie tartozását a gyáriparnak, hogy a gyáripar aztán a bankokkal szemben teljesíthesse fizetési kötelezettségét. Ezt nem lehet így egyszerűen megoldani, azon egyszerű oknál fogva, hogy az államnak nincs pénze. Az értekezleten tehát a következő megoldást határozták el:

A kormány adjon felhatalmazást a nagyvállalatoknak, így a Resicának, Petrosaninak, Lupeninak, az IAR-nek, a Kiskapusi Vasműveknek, az Astra Vangongyárnak stb. hogy egy és fél milliárd lej értékű kötvénykibocsátásokat eszközöljenek együttesen és ezeket a kötvényeket egyrészt külföldön, másrészt pedig belföldön helyezze el.

Az emisszió 15-20 évre szóljon 7-8 százalékos kamatozással. A kibocsátás garanciáját képeznek elsősorban az illető vállalatok ingatlanainak jelzáloga, az érdekelt bankok jótállása és az állam garanciája. Hogy a tranzakciót keresztül lehessen vinni, törvényre van szüksége, ezt a törvényt a parlament utólag fogja megszavazni az őszi ülészakon.

A vállalatok a másfélmilliárd lejt kizárólag bankadósságaik törlesztésére fordíthatják.

A Banca Nationala értekezlete ezután tárgyalta a Vidéki Bankok Szövetsége

által előterjesztett javaslatot, hogy a vidéki bankok visszszámítási hitelkeretét a Nemzeti Bank emelje fel. Az értekezlet a javaslatot magáévá tette és kimondta, hogy a hitelkeret kiszélesítését egyenkénti elbírálás alapján fogja keresztülvinni.

Ugyancsak a tegnap este gyűlt össze az öt bukaresti nagybank által alakított szindikátus végrehajtóbizottsága is. —

Ezen az ülésen felosztották a szindikátusban résztvevő nagybankok kvótáját az egymilliárdos alaphoz. Az egymilliárdos szindikátusi alaphoz: a Banca Românească 260, a Banca Marmorosch 200, a Banca de Credit Roman 260, a Banca Chrissoveloni és a Banca Moldova pedig együttesen 250 milliót jegyeztek le.

A szindikátus végrehajtóbizottságának a tagjai: a Banca de Credit Roman ré-

Csak türelem — újabb ígéret!

A pénzügyminisztérium magyarázattal traktálja az éhező nyugdíjasokat

„Fokozatosan“ kifizetik az esedékes járandóságokat

Bukarest, augusztus 19.

Tavaszi óta visszhangzik az ország, különösen az állami nyugdíjasok és a tantestület elkeseredett méltatlankodásától amiatt, mert hosszú hónapok óta nem kapják már illetményeiket. Egyes helyeken kétségbeesett fellépésekre is sor került, ami igazán nem csoda, hiszen éppen olyan rétegekről van szó, amelyek kizárólag állami járandóságaikra vannak utalva.

A tiltakozó és könyörgő táviratok özönére illetékes helyről most az alábbi közleményt adták ki:

„A tantestület és a nyugdíjasok egy részének az elmaradt illetmények kifizetését sürgető kéréseivel kapcsolatban a pénzügyminisztérium köztudomásra hozza, hogy

április elsején, tehát a jelenlegi kormány hatalomra jutása előtt, több, mint 2 milliárd 900 millió lejnyi kifizetésre váró hátralék állott fenn.

A minisztérium a válság ellenére is mindent elkövet, hogy fokozatosan és mielőbb kifizesse a kiegyenlített összegeket. Miután a tanítók eddigi fizetési rendszere rendkívül nehézkes és ólszerűtlen, ez rövidesen módosításra kerül olyan értelemben, hogy a tanítókat a jövőben a falusi adóbeszedők fizessék.”

Eddig a szükszavu és egyenesen cinikusnak nevezhető pénzügyminisztériumi kommunikiké.

A nyomorgó és éhező nyugdíjasok tizezrei tehát lakjanak jól azzal az elcséptelt magyarázattal, hogy nem a jelenlegi kormány a hibás, hanem az előző, mert az hagyott maga után majdnem hárommilliárdos hátralékot. Mindenesetre furcsa és jellemző, hogy ennek a nagy deficiitnek a következményeit éppen a szerencsétlen nyugdíjasokkal szenvedtetik meg, akik csak passzív szerepet játszanak már, ugyanakkor pedig a legjobban rá vannak szorulva keserves járandóságaikra.

órakor a családi konzorcium újabb tagjai és ha Módszeresné azt hitte, hogy az összes ifjakat és leányokat ismeri: egyszerűen új csemeték ugrottak eléje, utódai a nemrég még „pubertásos“ fiataloknak. Valami Zolás, Fécondító-szerű együttélésben, egyre új ifjú nők és legénykék bekapcsolásával szaporodott a család és egyre friss unokatestvérek és kistestvérek rohanták meg rajokban a Módszeres-világot és fellármázták finom csöndjét.

Módszeresné, Anatole France tanítványát, nagyon érdekelte a Talhofer-család patriarkális élete. Idősebb, de még jóképű özvegyasszony volt a család feje és köréje seregelt sok-sok fiatal lány párjával és gyerekeivel. Volt néhány olyan gyerek is köztük, aki már ott járt körbe szülői esküvőjén; de a rendszeres öregasszony jóvoltából minden gyerek az apja nevével viselte, mire iskolába került. Volt olyan eset is, amikor az Amerikába kivándorolt apát a családba importált anyja pótolta a munka-közösségben. Szaporulat mindig volt és valami élelem és valami ruhaféle mindig akadt a később érkezők számára is. A Talhofer-dinasztiában nem tulajdonítottak olyan nagy fontosságot a „gyermeknek“ és abszolút nem imádták úgy a „kis férget, klapocot, kölyköt, gyereket, spihakot, gazembert“, mint Módszeresné ideológiája az „emberpalántákat“. De azért mindegyik felnőtt a többi közt, ahogy a vadpirág a réten, szaladnia kellett, ha szalajtották és hat éves korában elküldték az iskolába, nehogy megbüntessék miatta a családot. Tizenhárom éves koráig többnyire előgezte a négy elemi, szenvedett gyerek szenvedéssel és megismerhette a mindenféle testi-lelki éhséget. (De ezt nemcsak a szegény gyerekek ismerik.) A líferáló gyerekek közül Franci volt Módszeresné kedvence, a „Franci“, aki az idén töltötte be tizenötödik évét, tehát

belépett már a pubertás korába... A jó asszony nagyon szerette ezt a csöndes, barna, szerény, szolgálatkész fiút és nagyon féltette őt az élet közismert viharaitól. Mert Módszeresné ismerte a kísértéseket; igen jó könyvekből ismerte őket. Elhatározta, hogy ezt a gyermeket pedig megmenti. Gondolkozott, hogy micsoda könyvet adjon a kezébe, könyvet, amely kinyitja majd a szemét. Fourier „tizenéves fiainknak“ írt munkája ezután nem felelt meg; még a jó Módszeresné is sejtette, hogy ma már kicsit elkésett a tanítás tizenéves fiainknál...

Igaz, hogy Franci nagyon szelíd, igazi gyermek... De ahogy mondani szokás, az ördög nem alszik és a kísértések borzalmasak... Módszeresné keresett valami megfelelő népszerű könyvet. Irt ki Londonba, egy kiváló pedagógus, merősenek, Chesterton hívének, leirta Franci esetét, körülményeit és kérte, ajánljon neki valami megfelelő munkát, szerezzze meg a szerző engedélyét és ő szívesen fordítja ingyen a könyvet angolból magyarra, az ifjuság érdekében.

Kevés idealista él ma már ezen a földön, de azok aztán jól megvannak szervezve és a derék, ügybuzgó angol hamarosan megküldte a derék, ügybuzgó Módszeresnének a megfelelő könyvet. A nagyszerű asszony rögtön munkához is látott. Fordított reggeltől-éjfélig. Szótárból kereste össze a nehéz kifejezéseket. Közben gyönyörködött a puritán író sportokra, a természet szeretetére, alkoholmentes étkezésre buzdító, fűtetlen szóbas, hidegfürdős, napsütéses tisztaleltű angolosságában.

Éjfél is elmúlt, a jó asszony férje rezignáltan ment aludni; ismerte nejét ilyenkor, ha elragadta a pedagógiai lendület. Az asszony addig írt, amíg le nem ragadt a szeme. De másnap reggel rögtön takarítás után sürgősen folytatta mun-

káját. A szép, becsületes mondatok csak még inkább felfokozták kötelezettség-tudását a gyermekkel szemben, akinek erkölcsöt oly sok veszedelem fenyegeti ebben a háború utáni rossz atmoszférájú Európában. Ugy belemélyed munkájába, hogy hiába kérdezte tőle ké'szer is háztartási alkalmazottja, mennyi vajjal rendeljen a tejeséktől másnapra.

Végre megértette a kérdést.

— Majd én... Majd én beszélek velük — mondta Módszeresné és feltolta szemüvegét homlokára. Ment a konyhába. Látni akarta a fiút, akinek kedvéért ő, a becsületben megöszült asszony így leszállt az élet mélységeibe.

Azonban kint csak a kis szöke Teri, a számtalan Talhofer-unokák egyike állt a kosár mellett.

— Magad jöttél, kislány? — kérdezte a mai fiúk, a mai lányok nagyszivű bárátnője.

— Kezit csókolom nagysága kérem, kint párnak rám a többiek, mondta a kis hétéves, szegénylős, okos Terike.

— Na és hol a Franci? — kérdezte Franci védangyala,

— Franci? Az nincs... kidobta őtet a nagymama, — mondta kárörvendce a gyermek.

— Szegény Franci! Miért? — kérdezte ijedten a jó asszony.

— Mert gyereke lett neki. És még ráért volna... Eljött az a lány a gyermekkel. És a nagymama azt mondta, uggyis olyan sokan vagyunk és csak menjenek, menjenek... De majd visszaveszi őket a nagymama. Kezdetben mindig így szok csinálni, — mondta bölcsék nyugodtságával a kislány.

Módszeresné nem fejezte be az angolfüzet fordítását.

széről Victor Badulescu, helyettesen Boamba, a Banca Chrissoveloni részéről tagjai a végrehajtóbizottságnak I. Ghica helyettese Silbermann, a Banca Moldova delegátusa Dulberg, helyettese Einhorn, a Banca Romancasca részéről I. Savescu, helyettese Creteanu, a Banca Marmorosch delegáltja Tabacovici, helyettese Craciun.

A végrehajtóbizottság elnöke: C. Angelescu volt bankkormányzó, ennek helyettese L. Buzdugan, a Banca Nationala adminisztrátora.

A szindikátusi ülés elhatározta, hogy a látra szóló betétek kamatát öt százalékra szállítja le.

Ezzel kapcsolatosan a szindikátus felhívást bocsátott ki azokhoz a nagybankokhoz, amelyek a szindikátusnak nem tagjai, hogy hasonló nivóra szállítsák le ők is a látra szóló, vagyis azonnalra felmondható betétek kamatát. Ezzel az intézkedéssel a nagybankok szindikátusa azt akarja elérni, hogy a betétesek betéteiket lehetőleg köfött időre helyezték el a bankokban, amikor is nagyobb kamatot érhetnek el, másrészt pedig az eddiginél nagyobb biztonságot is nyújtanak a bankoknak.

A pénzügyi szanálására irányuló további tárgyalások permanensen folynak.

Venizelos

görög miniszterelnök csütörtökön érkezik Brassóba

Brassó, augusztus 19.

Csütörtökön délelben Brassóba érkezik Venizelos görög miniszterelnök. Az állomáson a hatóságok várják, majd a vendég meglátogatja a Brassóban levő görög templomot.

Az ünnepélyes alkalomra zászlódszít ilt Brassó városa, közöttük görög loqgókkaal is feldisítik az egyes középületeket.

Ez alkalomra Jorga miniszterelnök is Brassóba érkezik, hogy itt fogalja görög kollégáját, akinek tiszteletére szazeritíkes bankettet rendez a város.

Néhány órai időzés után Venizelos utját autón folytatja Szinajába.

Diákkongresszus Brassóban

Brassó, augusztus 19.

A keresztény nemzeti diákszövetség augusztus 26-tól szeptember 6-ik tartó diákkongresszust rendez Brassóban. A kongresszuson megjelennek a püspökségek kiküldöttei is, amivel a kongresszusnak keresztényies színezetét kívánják kihangsúlyozni.

Több tanár is részvesz a kongresszuson, amelyen Cuza is megjelenik, de csak mint magánember.

Ujabb vörösnap szeptember 6-ikán?

Arad, augusztus 19.

A belügyminisztériumtól távirat érkezett az aradi prefekturára. A távirat szerint a belügyminisztériumnak határozott tudomása van arról, hogy a titkos kommunista szervezetek az augusztus elsejére tervezett „vörösnap“ sikertelenségét szeptember 6-án akarják pótolni. A beérkezett titkos értesítések szerint a moszkvai propaganda központ már ki is adta az utasítást, hogy szeptember hatodikán rendezzék meg az augusztus elsejéről elmaradt „vörösnapot.“

A belügyminisztérium a kapott és a prefektusokhoz továbbított értesítéssel egyidejűleg felhívja a prefektusokat, hogy közizgatási uton is tegyenek meg minden szükségesnek mutatkozó óvintézkedést a készülöben levő kommunista tüntetések megelőzésére.

ASTRA (Apolló) MOZGÓ
BRASSÓ

AUGUSZTIUS 19, 20 és 21-én

Mary Dugan
bünpöre

BAYARD VEILLER szenzációs bűnügyi drámája, német beszélő filmen.
Csak 16 éven felülieknek.
Szereplők: Nora Gregor, Egon von Jordan, Peter Erkeleuz, Lucy Doriane és Arnold Kort.

Szombattól repriz:

Öfelsége
a szerelem

Nagu Kató, Lederer Ferenc, Grete Theimer és Szöke Szakál-lal

Hírek

Töröm a fejemet

A MODERN MÓZES

Lőrinczy sokféle lehet.
De, ha hajón szökött oda,
Akkor ma is végbemehet
Az a bibliai csoda.

A régi Mózes-apóval
Párhuzamba vonni merem
Mert ő is átkelt (hajóval!)
Száraz lábbal a tengeren.

AKASZTÓFAHUMOR

Még azt mondják egyes haragok,
Hogy virágnak a bankok
Szóltam: Komolyabb hírt keljen,
Ugyan, ne Berko-víteljen!

NEMES FERENC.

— Halasztást kérnek a kilakoltatás ellen a nyugdíjasok, Marosvásárhelyről jelentik: Cimpianu esperes-szenátor, egy háromtagú küldöttség élén a napokban Bukarestbe érkeztek, hogy a marosvásárhelyi nyugdíjasok érdekében közbenjárjon. Elsősorban azt kéri a küldöttség, hogy adjanak haladékos házbérfizetésre azoknak a nyugdíjasoknak, akiket házigazdáik ki akarnak lakoltatni. Marosvásárhelyen egyébként már szinte hozzátartozik a város képezéséhez az a 3-400 nyugdíjas, akik hajnalban a pénzügyigazgatóság elé állanak és várják illetményeik kifizetését.

★ „A FORRÓVÉRŰ VÁROS” című éneklő film keddi premijere a brassói Modern Mozgóban. A forróvérű város: Nápoly. A nézőt az első perctől az utolsóig a behízelgő olasz melódiák langyos fürdője veszi körül. A megszokott nivón jóval felül emeli a filmet az a tény, hogy a főszerepet Jean Kiepura kreálja. A világhírű énekes nagyterjedelmű, gyönyörű tenorját a Western-gép tisztán és élethűen adja vissza s így minden zenebarátunk zavartalan élvezetet nyújt. A film cselekménye is Kiepura dalai körül épül fel. A női főszerepet Brigitte Helm játssza.

— Leütötte a végrehajtót. Marosvásárhelyről jelentik: Boia Károly végrehajtót tegnap kiment foglalni Szent László-községbe Viki Károly ottani gazdához, aki halasztást kért. Miután a halasztást nem kapta meg, elkeseredésében egy fadarabbal leütötte a végrehajtót, aki könnyebb sérülést szenvedett. A gazdát letartóztatták.

Mai korkép



Munkáért könyörgök...

— Nem a vádolt a bűnös, hanem a terhelő tanu. Csikszeredából jelenti tudósítónk: Illés gyergyószentmiklósi perceptor ellen sikkasztás és okirathamisítás vádjai miatt eljárás indult. A perceptor le is tartóztatták, a vizsgálóbíró pedig folytatta az ügy kivizsgálását. — Keddre magához idézte Ziegens Victor a gyergyószentmiklósi adóhivatal volt tisztviselőjét, az egyik terhelő tanut. A kihallgatás meglepő eredménnyel járt. Kiderült, hogy Ziegens a sikkasztó és a hamisító, aki működése alatt közel 9 ezer lejt kezelt el. Ugyanakkor a gyergyószentmiklósi adóhivatalnál a pénzügyi ellenőrök folytatták le a hivatalos vizsgálatot, amelynek eredménye az a megállapítás lett, hogy Illés nem tereheli semmi bűn és felelősség. Illés már hónapok óta ül vizsgálati fogsgában, a pénzügyi ellenőrök jelentése nyomán azonban minden valószínűség szerint szabadlábra helyezik a jelek szerint ártatlanul meghurcolt tisztviselőt.

— Meghalt a fogyókurától. Szegedről jelentik: Schmidt Károly itteni borkezeskedőt tegnap az utcán rosszullet fogta el. Bevittek egy közeli szállodába, ahol rövidesen meghalt. Schmidt a napokban érkezett haza Marienbadból, ahol tizenhét kilót fogyott. Az orvosok vizsgálat megállapította, hogy a túlerős kura lerontotta Schmidt egészségét és meggyengítette szívét.

— JACK LONDON: A VÉN HALASZ MÉSÉ. A polinéziai szigetenger, Amerika és Ázsia mesés világába vezet el bennünket, a nagy amerikai regény-költő legújabb novelláskötetében. A vén halász meséi Jack London hét elragadó elbeszélése: mindegyikben megtaláljuk az író eleven és színes emberlátását és végsőkéig feszített drámaiasságát. Kis drámák ezek a történetek, amelyek első szavakkal megtudják ragadni a dráma szemléltető erejét és egy pillanatra sem engedik szabadulni a maguk különös, szokatlan és exotikus világából. Az író dus és lenyűgöző fontáziája, elbeszélő művészetének lebilincselő kedvessége, természetrajzainak plasztikus szépsége: pompázó színek, erő és báj árad ebből a kötetből, amelyet az ember nem tud addig letenni, míg végig nem olvasta. Vécey Leó művészi fordításában megjelent új Jack London-kötet az Athenaeum kiadása. A csinos kiállítású mű minden könyvkereskedésben kapható. Ára 95 lejt, vidékre portó 10 lejt. Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában.

★ JOGOS ÖNVEDELEM, ha Schneider Józsa irászakértő grafológiai iráslemezése által megismeri hozzátartozói, jövődöbelje, üzletlása, alkalmazottja, stb. karakterét. — Analízis 60, 100 és 150 lejtért. Brassó, Str. Bru-tarilor 4.

— Miniszteri engedély kell Magyarországon a magasfrekvenciájú besugárzó készülékek behozatalához. Budapestről jelentik: A pénzügyminiszterium rendeletet adott ki, amelynek értelmében a különböző nevek forgalombahozott magasfrekvenciájú elektromos besugárzó készülékeket, valamint a Zeileis gépeket és ezek alkatrészeit a jövőben csak a népjóléti miniszterium előzetes hozzájárulásával engedélyvámkezelési eljárásnak alávetni. A rendelet nem tünteti ki, vajjon a már behozott gépek forgalombantartásához is külön engedélyre van-e szükség.

— Kenyeret és munkát! Budapestről jelentik: Tegnap este féltizkor a Nagykörút, Király-utca és Rákóczy-ut sarkán ifjurmunkások tüntetést rendeztek. A tüntetők „Kenyeret és munkát!” felkiáltásokkal tömörültek. A rendőrség később szétszórta őket és hatot közülük letartóztattott.

— Ezer darab egypengőst „szöktetett ki” Magyarországból. Budapestről jelentik: A rendőrség elfogta Pozwek Lajos hálókocsi-kalauzt, aki beismerte, hogy ezer darab egypengős ércpénzt kiszállított a Balkánra és ott letétbe helyezte. A hálókocsi-kalauz azzal védekezik, hogy a napokban esküvőjét tartja és a kivitt pénz a menyasszonya megtakarított hozománya, hajlandó azonban azt visszahozni. Letartóztatása ügyében holnap ítélik meg.

★ „DAISY” KALAPSZALÓN a legdivatosabb és legizlésebb kivitelű kalapmunkálatokat ajánlja. — Vidékiek azonnali kiszolgálásban részesülnek. Fleischmann Mancsi, Brassó, Kórház-utca 27. sz.

— Letartóztatták Mata Hari leányát, aki rehabilitálni akarja anyját. Párisból jelentik: A keleti határon a napokban kémkedés miatt letartóztattak egy magát Osztroff Vera Olgának nevező tizenhétéves leányt, Első kihallgatásakor elmondotta, hogy Mata Harinak, a kivégzett kémnőnek a leánya és boszszuból akart kémkedni a franciák ellen, azért, mert a francia hatóságok megtagadták tőle egy egész sereg olyan okmányt a kiszolgáltatását, amelyekkel anyját rehabilitálhatta volna. A leány elmondotta továbbá, hogy tizenhétéves születésnapján, amely a napokban volt, felbontotta anyjának egy hozzátintezett bucsulevét. Ebben Mata Hari fogadkozik, hogy nem volt a németek kémje és kéri leányát, bosszulja meg halálát. A levelet egy ügyvédnél helyezte letétbe. Mata Hari állítólagos lánya kijelentette, hogy örül letartóztatásának, mert módja lesz ilyenformán anyja rehabilitálásának szükségességére a közvélemény figyelmét felhívni.

— FÖLDI MIHÁLY: KADAR ANNA LELKE c. regénye iránt már megjelenése előtt mindenfelől páratlan volt az érdeklődés, ami nem csoda, mert hiszen ez a merőben új hangot megszólaltató, meglepő meséjű regény a Pen Club világdíjának egyhanguan megszavazott magyar jelöltje. A könyv ára 204 lejt, vidékre portó 20 lejt. Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában.

★ ELVESZETT Brassóban egy arany karkötő. Kolostor-utca, Fellegvár alatti park, fellegvárosi uton. Kérjük a becsületes megtalálót, adja le jutalom ellenében a brassói kiadóban.

— Dührohamában leesett az ágyról és meghalt — állítja a férj, akit felesége meggyilkolásával gyanúsítanak. Székesfehérvárról jelentik. Tegnap éjjel titokzatos körülmények között meghalt itt Horváth Dániel jómódu temetkezési vállalkozó felesége. A holttest nyakán fojtogatási nyomokat találtak, aminek alapján a férjet előzetes letartóztatásba helyezték. Horváth tagadja, hogy megölte volna feleségét és azt állítja, hogy az dührohamában leesett az ágyról és így halt meg. Ezzel szemben a Horváthéknál albérletben lakó Herczeg Dániel fűszerkereskedő azt állítja, hogy Horváthék, akik nagyon rossz házasetlet éltek, a kérdéses éjszakán is veszekedtek, aminek azonban ő nem tulajdonított fontosságot. Reggel azután az asszonyt halva találták. A vizsgálat a legnagyobb eréllyel folyik.

★ A „PAGEOL” még mindig nem eléggé ismert gyógyszer a húgyvezetőszervek számos és fájdalmas betegségének. Eme betegség elhanyagolása folytán gyorsan, vagy pedig csak a későbbi öregkorban, veszedelmes komplikációk keletkezhetnek. Különösen az izületi csúsz gyökori következménye a kankónak. Aki a kankót mindjárt az első szimptomák után „Pageol”-al kezeli, az gyorsan gyógyul és megmenekül a kellemetlen utóhatásoktól.

— ELŐFIZETŐINK kísérjük figyelemmel a címükükön feltüntetett lejárót. A lap zavartalan expedíálása érdekében gondoskodjanak idejében a lejárt előfizetés megújításáról s ha akár postán, akár megbízottunk útján megújították az előfizetést, figyeljék meg, hogy 8 napon belül az új lejárati szerepel-e a címükön. Ellenkező esetben közvetlenül a kiadóhivatalban kell reklamálni.

★ SEPSISZENTGYÖRGYI ORVOSI HIR. Dr. Fuchs László fogorvos nyári szabadságáról visszatért, rendeléseit 8-12, d. u. 2-6-ig folytatja.

— Ujrafelvételt kér Halsmann Fülöp. Bécsből jelentik: Ismeretes, hogy az insbrucki apagyilkossági perben a bíróság tiz, majd négyévre ítélte Halsmann Fülöpöt, aki később amnestiát kapott és, mint német állampolgár, távozni volt kénytelen Ausztria területéről. Halsmann most újrafelvételi kérevel fordult az osztrák igazságszolgáltatáshoz, arra hivatkozva, hogy jelentkezett egy Schneider nevű segédmunkás, aki beismerte, hogy az öreg Halsmann ő gyilkolta meg. Halsmann utal arra, hogy nem akarja élete végéig magán hordani a szörnyű bűnben ártatlanul rá mért ítéletet.

— Magyar Sándor oceanrepülő — nő-sül. Budapestről jelentik: Érdekes házasság van készülődésben Budapesten. Magyar Sándor oceanrepülő, a „Justice for Hungary” egyik hőse feleségül veszi Santelli Györgyné-Puskás Gizellát, aki férjével, az ismert vivómester fiával, Magyarék startja idején Amerikában tartózkodott. A fiatal asszony s az oceanrepülő között vonzalom fejlődött ki, amely a sikeres ut után Budapesten csak erősödött. Az érdekelték hamarosan megegyeztek és most Santelli elvállalja feleségétől, hogy az hozzámeessen Magyar Sándorhoz.

★ SZANATÓRIUM DR. LEONHARDT ET DR. FLECHTENMACHER, BRASSÓ, Kut-utca, Calea Victoriei 68., telefon 250., tudatja a t. közönséggel, hogy tekintettel a jelenleg uralkodó rossz gazdasági viszonyokra, a kevesebb pénz fölött rendelkező betegek érdekében egy III. betegosztályt rendezett be, igen redukált ellátási és műtétidíjakkal és az I. és II. osztály díjait is lényegesen leszállította. — Ezáltal el akarja érni, hogy a jelen súlyos anyagi krízis alatt is a kevesebb tehető betegek is szanatóriumi kezelésben részesülhessenek.

Felhívás!

A közigazgatási törvény kötelezővé teszi minden községi lakosra nézve, hogy el legyen látva községi tagsági-igazolvánnyal. Brassó város ezen igazolványok kiadását megkezdte, de a város lakosságának túlnyomó része nem tanúsított kellő érdeklődést és így igen sokan vannak, akik még nem vették ki igazolványukat. Emiatt a város vezetősége újból alkalmat kíván adni arra, hogy az igazolványokat azok, akik eddig bármely okból nem vehették ki, megkapják és e célból hivatalos hirdményben közli a város lakosságával, hogy a régi tanács-ház nagyterében délelőtt 7-12 óráig és délután 3-6 óráig terjedő időben, szeptember 3-tól 18-ikáig bezárólag még ki-vehető az igazolványok. Szeptember 3, 4 és 5-én az A B C betűvel kezdődő nevek, 7, 8 és 9-én a D E F G H I J betűvel kezdődőek, 10, 11 és 12-én a K L M N O P betűsök, 14, 15 és 16-án az R S Sch Sz T betűsök és 17, 18-án az U V W és Z betűvel kezdődő nevek vehetik ki igazolványukat.

Arra való tekintettel, hogy az igazolvány minden 21-ik életévét betöltött férfira és minden községi választói joggal rendelkező nőre nézve kötelező és azok, akik ilyenl nem rendelkeznek, büntetés alá esnek, de ezenkívül rengeteg kellemetlenségnek lehetnek kitéve, ismételtlen felkérjük városunk magyar lakóit, ragadják meg az újabb alkalmat és okvetlenül jelentkezzenek személyesen a megjelölt időben és helyen igazolványuk kivételére. Az igazolványhoz egy 9x12-es fényképre, személyazonossági igazolványra és 10 lejt kiállítási díjra van szüksége, azért ezeket vigye mindenki magával.

Pártunk a kereset és munkanélkül álló iparosok és munkások támogatására hajlandó az igazolványhoz szükséges fényképek elkészítéséhez segédkezni nyújtani. Az elnökségünk igazolványával az általunk kijelölt fényképezésnél jelentkező községi lakosok fényképezés díjából egy részt pártunk fizet meg.

Az Országos Magyar Párt
Brassói Tagozata.

Modern Mozgó BRASSÓ
Tel. 518.

Ma, szerdán! Világszenzáció!
Német éneklő, beszélő világ-
 attrakció!

JEAN KIEPURA

a világ legelső énekesének filmreinke

„A forróvérű
város”

BRIGITTE HELM, GEORGE ALEXANDER,
TRUDE BERLINER a többi szereplőkben.
Csodás Western beszélőgép.

Amortizációs kölcsönök
városi házakra lej értékben. 10-40
évi időtartamra folyósítatunk.
Kolozsvári Népbank és Zálog Hitelintézet R. T.
Szép-utca 1. Szg

— SZÉKELYUDVARHELYEN „FEKETE” HUS IS VAN. Székelyudvarhelyről jelentik. Nem mindennapi feljelentés érkezett a székelyudvarhelyi hatóságokhoz. A székelyudvarhelyi mészáros-mesterek, akik súlyos adókkal járulnak hozzá a közterhekhez, panaszt tettek a farcádi hentések ellen. Farcád község éllemez, székely népe földjének mostohaságát szerencsés kereskedelmi vállalkozásokkal javítja már régóta: ők hozzák Udvarhelyre az olcsó cseresznyét s az utolsó gyümölcsöt, a szőlőt is. Jövedelmük fő része azonban mindig a sertézhizlalás s annak értékesítése volt. Természetesen olcsó árúik — üzlet és rezi hiányában — nagyobb forgalmat biztosított az alkalmi, falusi mészárosoknak. Emiatt tört ki tulajdonképpen ez a húsháborúság. A panasz szerint a farcádiak, a közegészség veszélyére, nem teljesítik az előírt törvényeket. Így nincsen vágóhidjuk, megfelelő szállítóeszközök, tiszta és higiénikus árusítóhelyek, a hus tisztasága ellen is több panaszt említ fel a memorandum. Kiváncsian várják a fogyasztók az érdeklődőkben írott s a városi mészáros és hentesmesterek által beadott beadványok sorsát. Annyi bizonyos, hogy olyan híen és megriasztóan beszél az irás a piszkos, husos-zsákokról, legyekről, szemétről, hogy elmegyen a kedve és az étvágya a legkellemesebb husevőnek is az éjfajta bevásárlástól — meg a jó húslektől is.

— A FELESÉG NEM KÖTELES A FÉRJ FŐZTJÉT ENNI. Nem-Yerseyből jelentik, hogy Isabella Sayre trentoni nő házassága felbontását kérte, mert férje főzött s állandóan azt követelte, hogy az ő főzöttjét fogyassza. Miután a bíró megállapította, hogy a férj építés s nem ért a szakácsművészethez: „elviselhetetlen kegyetlenség” címén kimondta a választ.

Ennyit mond a szükszerű amerikai jelentés és most szegény Izabellának üdhatja a bírót, aki megszabadította a férj kószától, amely, ugylátszik, elviselhetetlenül és kegyetlenül rossz volt. Arról már hallottunk, hogy valaki verte a feleségét, hogy goromba volt hozzá, kiméletlen, szükszerű vagy rosszindulatú, de hogy valaki a főzöttjét gyötörjön agyon egy szegény hitvest, arra még nem volt példa. Mit szenvedhetett ez az Izabella az elsózott levesek, a deszkapécsekenyék és a kozmikus puddingok közepette az örült szakács mellett, aki bérházak helyett tortát épített s nem a rajzdeszka, hanem a sporherd mellett tartott irodai órákat. A bírói ítélet most végre ehelyé etelt biztosít a valószínűleg csonthú fogott Izabellának s az amatőrszakács is elnyerte méltó büntetését.

Eheti a saját főzöttjét.
— ERDELY UTJA NAGYMAGYARORSZÁGTÓL — NAGYROMÁNIAIG cím alatt Mikes Imre tollából lapunkban leközölt óriási feltűnést keltett munka könyvalakban is megjelent. A rendkívül szép kiállítású, két kötetből álló könyv ára füzve 160 lej, aranyozott vászonkötésben (egybekötve) 200 lej. — Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában.

— Katonaszökevényét lőtt a vadászó bíró. Déváról jelentik: Holea Simionnak nem tetszett a katonacélt, mértis megszökött, majd elfogatása és elítélése után, a katonai börtönből is megszökött. Utját falujába După-Piatra vevte, azonban a hatóság még megérkezése előtt értesült újabb szökéséről s Candini Martin bíró, akinek vállán történetesen vadászfegyver lógott, felismerve a szökevényt, megállásra szólította fel, azonban Holea futásnak eredt, mire a vadász-bíró habozás nélkül lekapta fegyverét és akárcsak a futóvadra — utána lőtt. Candini bíró kitűnő vadász lehet, mert u. n. telitalálattal lőtte le a menekülő vadat, amennyiben több mint husz sérét érte a szerencsétlen embert, akit a dévai kórházba szállítottak. Arról nincs szó, hogy a turbuzgó bírót egyelőre felelősségre vonták volna.

— Budapestén kétévre ítélték egy romániai betörőt, aki Nagyszalontán lelőtt két csendőrt. Budapestről jelentik: Az itteni törvényszék Magyarországon elkövetett betöréses-lopásért kétévre ítélte Barát János romániai illetőségű foglalkozás nélküli fiatalembert, aki a tárgyaláson fantasztikus mesét mondott el arról, hogy milyen körülmények között került Magyarországra. A romániai hatóságoknál érdekeltetés során azután kiderült, hogy Barát János a tettese annak a merényletnek, amelyet Nagyszalontán követtek el egy csendőrkörjárat ellen. Barátot a csendőrök annak idején is betörésért üldözték, miközben Barát lövéseket adott le, amelyek két csendőrt megöltek, egyet pedig megsebesítettek. Barátnak ezután sikerült magyar területre átszöknie, a hol rövidesen ismét betört. A magyar bíróság kétévre szóló ítéletének letöltése után Barátot ki fogják adni Romániának, hogy itt a két csendőr haláláért feleljen.

HÁNY ÉRZÉKSZERVE VAN AZ EMBERNEK

Emberek, akik az órájukat a fejükben hordják

A modern kutatás eddig tizenegy érzékszervet ismer

Az embernek öt főérzékszervét időtlen-idők óta ismerik már. A fiziológiai és pszichológiai kutatások azonban a látás, hallás, szaglás, ízlet és tapintás érzékszervein kívül ma már újabb érzékszervek egész sorozatát regisztrálják, amelyek mind hozzájárulnak az ember fizikai átéléséhez.

A hatodik érzékszervet sok csztendővel ezelőtt fedezte fel Goldscheider fiziológus. Goldscheider a bőr hideget és meleget érzékelhető ideggócokat fedezte fel. Az emberi bőr minden négyzetcentiméterén három meleget és 6-8 hideget érzékelhető ilyen góc van. Ezeknek a gócnak az elosztása azonban a test bőrfelületének különböző részein egyenlőtlenül változik.

A hetedik érzékszervet, a tapogatózó érzéket ugyancsak évekkel ezelőtt fedezték fel. Mindenesetre furcsán hangzik, hogy

a fiziológia különbséget tesz a tapintó és a tapogatózó érzés között.

A bőrbe beagyazott, úgy konstrukciójánál, mint működésénél fogva különböző két organizmus azonban ezt a két fajta meghatározást megkivánja. A tapogatózó érzésnél a bőrön lévő szőrös szálak játszanak nagy szerepet s ugyanilyen érzékszervek vannak a szájrégben és a nyelven, amelyek a beszédet, az éneklést, és a fuvóhangszerek kezelését segítik nélkülözhetetlenül elő.

A nyolcadik érzékszervet nemrégiben Frey német professzor fedezte fel. Ez az izomérzék, amely lehetővé teszi, hogy bármikor alvásból felébredve, vagy csukott szemmel tisztában legyünk izmaink és testrészeink helyzetével. Szorosan összefüggésben áll ezzel az egyensúly-érzék, amelynek góca a fül járataiban keresendő. A tengeri betegek megfigyelésénél ez a két érzékszerv játszik különös szerepet. Megállapították azt is, hogy a kettő szoros összefüggésben van egymással. A tengeri betegek rosszulletét és szédülési érzéseit ezért ma már nemcsak az egyensúlyérzéken beállott zavarokra, hanem az izomérzék zavaraira is magyarázzák. Ezek a zavarok azáltal állnak elő, hogy lábaink a hajó fedélzetén nem találunk mindig fix pontot, az ide-oda ringatózó padló gyakran clyan munka elé is állítja az izmokat, amelyekhez nincsenek szokva. Az izmoknak ilyen külön munkája minden alkalommal bizonyos sokkot jelent, izomérzékünk megrögtetését.

A tizedik új érzék, amelyet ugyancsak

nemrégiben Blix fedezett fel, az a fájdalomérzék. Ennek az érzéknek gócai a bőrben, a csonthártyán, a has- és mellhártyában és a szív körül található meg. Testünk belső üregei, mint a bél, a gyomor, bizonyos mértékig érzéketlenek a nyomással, vágással és égetéssel szemben és csak a túlterheltséget érzik fájdalmasnak. Ez a fájdalom úgy áll elő, hogy a súly megterheli a gyomor és a belek in- és izomszallagjait, amelyek függnek.

Végül a tizenegyedik érzékszerv, amelyet a legújabbban fedeztek fel s amely körül még élénk viták viharzanak, az az időérzék.

Az edinbourgi Winslow és a heidelbergi Frobenius fedezték fel. Ismeretes, hogy vannak emberek, akik „órájukat a fejükben hordják”, vagyis, akik egy-két perces eltéréssel a nap minden szakában, sőt még éjszaka idején megállapítják a pontos időt. Azok a személyek, akikkel a két tanár kísérletezett, tulnyomórészt legfeljebb két-három perces eltéréssel állapították meg a pontos időt, voltak azonban néhányan, akik percnyi pontossággal megmondták, hogy hány óra van. Egyeseknek ezek a kísérletek bizonyára nem tűnnek csodálatosnak, mert hiszen nagyon sok ember van, aki ha lefekvés előtt elhatározza, hogy reggel melyik órában kel fel, úgy ezt az elhatározását óra és a reggeli világítás befolyása nélkül is pontosan keresztülviszi. Heidelbergben egyébként ilyen kísérleteket is tettek. Négy embert szemeltek ki a kísérletek keresztülvitelére, akiknek 250 éjszakán keresztül azt a feladatot adták, hogy egy bizonyos időpontban keljenek fel és felébredésük pillanatát csengő segítségével adják tudtul a kísérletzőknek. Ezek az emberek teljesen lesötétített szobákban aludtak s a kísérletek csodálatos módon — a 250 nap atlagát véve — sikerültek. Megállapították azonban a kutatók, hogy egy körülményt figyelmen kívül hagytak: a kívülről jövő utcazajt, amit nem tudtak teljesen kiküszöbölni. Minden, még a legkisebb zaj is, az alvó ember tudatalatti létezésére erős befolyást gyakorol. Ha azt vesszük ugyanis, hogy a tejeskocsi hatalmas kannával minden reggel 6 óra tájban kocog be a városba, úgy az alvó ember, aki ezt a hangot már ébrenlétben gyakran megszokta, tudatalattal is ráébred arra, hogy reggeledik. Hogy az időérzék milyen mértékben van kifejlődve egyes emberéknél, azt csak kísérletekkel lehet megállapítani. Késztelen azonban, hogy ehhez az érzéknek különösebb adottságok is szükségesek.

Nincs még megállapítva, hogy az itt felsorolt és eddig felfedezett tizenegy érzékszerv valamennyi érzékszerve az emberi organizmusnak. Valószínű, hogy a tudományos kutatások rövidesen újabbakat sorolnak majd az eddig elismertekhez. Hiszen még nincs megállapítva az sem, hogy az éhség, a szomjúság és a fáradtság érzését nem váltják-e ki az emberi szervezetben lévő és ezekre az érzésekre beállított speciális érzékszervek.

Szerkesztői üzenetek

Kereskedőség. 1. Lapban nem közölhetjük a kéreztett cégek címét, de levélben, ha válasszékelyet küld, készséggel. 2. Ilyen album aligha van, de a Színházi Élet és a Délbáb rendszeresen közlik ezek arcképeit. 3. Kón Károly építész-mérnök, Stana, via Cluj.

R. P. A nő, mint a narkózis rabja című cikkét, sajnálatunkra, nem közölhetjük, a másik cikkre vonatkozó b. ajánlatát is köszönjük, de arra sem reflektálhatunk. Kéziratokat nem küldünk vissza.

A. D. Ne kockáztasson egy banit sem, még kevésbé nyolcezer lejt. Előbb pozitív adatok birtokában legyen a hasonló ajánlatok teljes megbízhatóságáról.

Egy szilágysági fakereskedő. Közleményét átadtuk közgazdasági rovatunk vezetőjének 641.284. C. 127. Nem adhatunk innén, az ügy állásának pontos ismerete nélkül, ilyet súlyos kérdésben tanácsot. Az önök elhatározását a köz érdeke, a jogi felfogás és a saját érdekük determinálja. A kiegyezés mindegyesire többet használ mindenkinek, min a csőd.

Gyergyói. Lord Rothermere, London, Daily Mail, Carmelite House. Bármelyik nyelven írhat.

I. T. Sz. Török sorsjegye nem nyert. A magyar Jeltalog-sorsjegyek teljesen értéketlenek.

G. G. Többet, mint ami a cikkben foglaltatott, most sem tudunk.

Tasnádi előfizető. Azon nyomban elküldtük a levelet s önnök is megizentük ezt. De kérdés, vajjon az illető megkapja-e, még nagyobb, hogy válaszol-e, s legnagyobb kérdés, hogy mit fog válaszolni?

K. F. A füstöt nem szeretik. Egyébként a szalmiákat szokták használni ellenük. Esetleg süri hálót lehet az arcra tenni és úgy védekezni.

G. I. Van Bukarestben, Kolozsvárt, Nagy-szebenben, Temesvárt, Aradon, Nagyváradon ilyen műintézet. Körülbelül egyforma árú van a kliséknek, nagyság szerint.

B. F. A nyári szünet alatt a rádióműsor soványabb a rendesnél és ez az oka, hogy kevesebb jön a lapban, de egyébként a műsört ugyszólván teljes anyagában adjuk.

021.304. sz. előfizető. Jegyzői iskola, illetőleg tanfolyam Fogarason van és szeptember 1-ével lehet beiratkozni. Okmányok: Állampolgársági bizonyítvány, születési bizonyítvány, mely igazolja, hogy a jelentkező korát 18-40 év között. Hatósági erkölcsi bizonyítvány. Állami liceum abszolválását érettségivel, vagy hasonló végzettséget igazoló bizonyítvány. Szeptember 1-től 10-ig a jelölt írásbeli és szóbeli vizsgát tesznek. A tanfolyamok szeptember 15-től július 15-ig tartanak. A növendékek 24 százaléka érdemjegyek szerint, havi 2500 lej ösztöndíjat kapnak. Részletes feltételek a hivatalos lap 1926. évi február hó 18. és az 1928. évi október hó 13. évi számában.

W. B. Petrozsény. Sziveskedjék pontos címét közölni Balogh Géza ural, a B. L. dévai megbízottjával, (Str. Creanga 2.).

Keleti levelek

61.

Írja: Baktay Ervin A délindiai hindu templomok

Mikor elhagyjuk Észak- és Közép-Indiát és a Vindhja-hegység hosszan elnyúlt dombosorát a Dekkan földjére lépünk, más, újszerű világ vesz körül bennünket. Magunk mögött hagyva a Dekkan muzulmánok lakta területeit, a dravidák hazájába érünk. A dravida népek sok tekintetben elütnek az északiaktól. Sötétebb a testszínük, mint Hindusz-tán lakóié; nyelvük is elüt az északi idiomáktól. A tudomány még nem tisztázta a dravidák eredetét. Némelyek szerint India őslakóinak utódai ők, akik már magasrendű civilizációt fejlesztettek ki az ind-árják dél felé való előnyomulása előtt; mások azt állítják, hogy India eredeti őslakóit az itt-ott fellelhető félvad hegyi s erdei törzsek képviselik, míg a dravidák maguk is már később érkezett bevándorlók voltak, akik évezredekkel ezelőtti jóval az ind-árja népvándorlást megelőzve, szálltak alá északról a Dekkan délszaki tájaira.

Bármint álljon is a dolog a dravidákkal, annyi kétségtelen, hogy ez a nem-árja eredetű népfaj, bár sok eredeti alapvonását megőrizte, mégis csak az ind-árja szellemi hatás ösztönzésére fejlesztette ki legnagyobb kulturértékét. Az ind-árják, akiknek szelleme a hindu világnézetet s az ezen alapuló vallást, bölcselést, irodalmat és művészetet létrehozta, a magasabbrendű értelmiség és művelődés békés fegyvereivel hódították meg a dravidákat. A dravida népek maguk is elfogadták a hinduizmus vallás és társadalmi rendszerét, a kasztrendszerrel együtt. Bár eleinte bizonyos ind-árja bráhmanok voltak a dravida-népek papjai is, később kialakultak a déli bráhman-nemzetségek (gótrák), amelyekben

kétségtelenül dravida vér keveredett az árjákéval, jöllehet a hagyomány az árja indus ősi szentektől, a risikélt származataja a déli bráhman-nemzetségeket is.

A hindu vallás mély gyökereket vert a dravidák közt, úgyhogy a déli hinduk szinte orthodoxabbak, szigorubbak a vallási és a vallási alapokon nyugvó társadalmi kérdésekben, mint az északi, tulnyomóan árja eredetű hinduk. A hindu vallás csodálatos világképe a dravidák művészi képességeire is nagy hatással volt: a leghatalmasabb, legpompásabb hindu templomalkotásokat Dél-Indiában találjuk.

Felületesen szemlélve, erős stíluskülönbség mutatkozik az északi és déli templomépítéset közt. De csak felületesen szemlélve. Sajnos, a legtöbb nyugati műtörténész, az indiai építészettel foglalkozva, csak a felszínen maradt és túlságosan hangsúlyozta a látszólagos különbségeket, külön és sajátos dravida-stílust emlegetve. Holott, ha az indiai templom-stílusokat ahhoz a forráshoz vezetjük vissza, amelyből a művészi alkotás merítette inspirációját, vagyis a vallásos világnézethez, akkor felismerjük, hogy ugy az északi, mint a déli hindu templomok ugyanazt a szimbolizmust, ugyanazt a művészi elgondolást testesítik meg. Csúpan a kifejezés eszközei, a járulékos formarészletek különböznek, ezek is sokkal kisebb mértékben, mint azt sokáig hitték.

Az angol Havell érdeme, hogy rámutatva a nyugati műtörténészek felületes megállapításaira, ugyszólván felfedezte a hindu építéset alapgondolatát és kulcsát. Természetesen, ez a felfedezés csak a nyugatnak szól, hiszen a hinduk jól

ismerik templomépítésetük szimbolikus formanyelvét. Ha a régebbi műtörténészek nem estek volna abba a hibába, hogy teóriáikat csak anyagias szemléletre építették, csupán konstrukciós és képzési kérdésekre fektetve a súlyt, hanem megpróbálták volna előbb behatolni az indiai templomok alkotójának gondolatvilágába, mint azt Havell tette, akkor kézelebb jutottak volna az igazsághoz.

Amit a hinduk mindenkor tudtak s amit Havell felfedezett a Nyugat számára, az abban az egyszerű tényben áll, hogy az egész hindu vallásos építéset nem egyéb a Himalája hegytömegeinek, illetve a hindu mitológiaiában szereplő ezeken hegyeknek művészi, szimbolikus utánképzésénél. Ilyen értelemben a hindu templomépítéset összevethető a kereszténység igazi stílusával, a gótikával, amely — mint azt éppen egy magyar ember, Fehér Kálmán, intuitív meglátással és nagy meggyőződéssel kimutatta — az Evangélium igéinek és szimbólumainak köbefaragott, építészeti átöntött mása. Ugyanígy a hindu templomok is az ősi ind-árja vallásos felfogás szimbólumait tárták föl és testesítik meg az építéset és szobrászat formanyelvén.

Ne borotvapengét kérjen hanem követelje a



Érzékviselet: C. Duisberg
Bucureşti I. Str. Carol Nr. 3

B. listát ajánl a költségvetés előadója

16 milliárdos személyi kiadás terheli a költségvetést — mondja Corceanu, a kitűnő közgazdasági szakértő

Bukarest, augusztus 19.

Románia legjelentősebb közgazdasági orgánusának, az Argusnak legutóbbi számában nagy érdeklődésre számot tartó vezércikk jelent meg, amely már csak azért is jelentőségteljesnek tetszik, mert írója, Corceanu Andrei képviselő, a módosított költségvetés volt előadója.

Corceanu, aki Románia egyik legjelentősebb közgazdasági szakértőjeként szerepel, hosszabb fejtegetés keretében állapítja meg, hogy

az ország mai államháztartása beteg, mert nem számol a reális helyzettel.

Véleménye szerint a mai 38 milliárdos költségvetés helyett csak 25 milliárdos költségvetést szabadna előírni, mert csak ez tudná biztosítani a tartós egyensúlyt.

Ebben az esetben azonban a költségvetést

nem terhelheti 16 milliárdos személyi kiadás, amennyibe a jelenlegi tisztviselői létszám fenntartása kerül.

A kormány már most sem tudja rendszeresen fizetni az állami tisztviselőket, nyugdíjasokat, hadirokkantakat. Főkéntül szükség volna tehát Romániában is a B-listára. A tisztviselői létszámot jelentősen apasztani kell, hogy a költségvetési egyensúly biztosított legyen és az állam eleget tudjon tenni átháríthatatlan kötelezettségeinek.

Corceanu cikke érthetően az állami tisztviselők körében keltette a legnagyobb felháborítást és nyugtalanságot.

Az a tény, hogy kormánypárti képviselő, sőt Argetoianu bizalmasabb köréhez tartozik, azt a látszatot keltheti, mintha a cikkében foglalt célkitűzés nem volna idegen a kormánytól sem.

Bocu Sever volt kormányzóra csempészésért 8 milliós vámbírságot róttak ki

Ujabb bünyői eljárás is indult a Karlsbadban üdülő exkormányzó ellen

Arad, augusztus 19.

Bocu Sever, volt tartományi kormányzó bünyői ügye csak nem akar lekerülni napirendről, sőt egyre újabb érdekes fordulatokat termel. Már több ízben írtunk arról, hogy a temesvári ügyészség a volt temesvári kormányzó pénzkezelése körüli visszaélések, sőt sikkasztás címén, vádat emelt Bocu Sever ellen. Erre a volt tartományi kormányzó Karlsbadból levelet írt, amelyben erőteljesen tiltakozott a felsorakoztatott vádak ellen s kijelentette, hogy a tartományi kormányzó pénzkezeléséről nem milliók, de még bank sem hiányozhatna. Bocu Sever tehát nagy magabiztossággal elárulta tartózkodási helyét, ahol nyugodtan üdül addig, amíg itthon a személye körül a legcsúnyább viharok kavarnak. Igaz viszont, hogy a román hatóságok nem használták ki ezt az önleplezést s nem adták ki körözött levelet az annyira súlyos bűnökkel vádolt volt tartományi főnök ellen.

Bocu Sever tehát nyugodtan üdülhet tovább. Itthon pedig egyre szaporodnak a legkülönfélébb vádak ellene. Tegnap például a bukaresti központi vámvivatal küldött át két jegyzőkönyvet a temesvári ügyészséghez, azaz, hogy a jegyzőkönyvben leszögezett tények alapján

tegyen újabb vádindítványt Bocu Sever ellen.

Az egyik jegyzőkönyv szerint a volt tartományi igazgató három vagon butort, két bála külföldi szőnyeget s több láda finom külföldi porcellánt csempészett be az országba. A másik jegyzőkönyv is csempészésről szól. Eszerint

Bocu Sever 17 darab különböző nagyságu külföldi csomagot hozatott be az országba, a vámbírságok megkerülésével.

A becsempészett külföldi áruk értéke közel három milliót tesz ki.

A csempészés ténye még csak kihágás. A vámbírság nem is ezen a címen kéri a vádindítványt.

Megállapítása szerint azonban Bocu Sever hamisítást és csalást követett el akkor, amikor az áruk egyrészt hamis bárcák alapján, másrészt pedig, mint diplomáciai küldeményt, lopta be Románia területére.

Ujabb jelentés szerint a temesvári vámvivatalban Giurgiu vámspektor és Gayta vámfőnök elkészítették a végleges jegyzőkönyvet, amely szerint Bocu Sever volt tartományi igazgatóra a csempészések miatt összesen 7 millió 819 ezer 733 lej vámbírságot róttak ki.

Máramarosszigeti történelmet

„Stern ur jöjjön azonnal, mert Pollák denunciálni akar“

Vasvillás jelenet a sarjus szekér mellett, amelyből százezer lej értékű csempészáru került elő

Máramarossziget, augusztus 19.

A nagyközönség sokat olvashatott arról, hogy Máramarosszigeten milyen elemmentáris elővel dühög a megélhetésért folytatott küzdelem. Ez a letagadhatatlan tény azonban csak elméleti megállapítás, már-már unalmas közhely maradt elölte mindaddig, amíg gyakorlati példák nem világítottak rá, hogy Máramarosszigeten milyen ékeseredetten kaparják ki egymás kezéből az emberek a mindennapi megélhetést biztosító garast.

Az alábbi tudósítás ilyen lényegbevitelű gyakorlati példa.

Pop Juon ismert fuvaros friss sarjuval megrakott szekereivel szép nyugodtan ballagott a Rákóczy-uton. Senkinek sem juthatott volna eszébe sanda gyanu, amikor a békésen ballagó, a mihamari ösztőlő sarjuszagu levegőben, szinte uszó szekereket maga előtt látja, — ha történetesen nem szakmabeli, aki a sarjuszag között is megborzongja a vámmentes feketeszagot. Ilyen szakmabeli volt Pollák Jankel. Lám, ő nyomban megtárgyalta a békés szekereket megpillantotta. Nem is vesztette el őket a szemé elől. Gyanuja aztán végérvényesen megerősödött, amikor azt észlelte, hogy a szekerek a belváros felé fordulnak. Az ügy mindenképpen megérte a további fáradságot: annak a megállapítását, hogy Pop Juon és szekerei Stern Jakab

Asztalos Sándor-utcai udvarán tünnek el.

A rendőrséget értesíteni az egyik közeli őrszomen keresztül, a pillanat műve volt. Ómaga, már mint Pollák Jankel viszont pillanatig sem akarta szem elől téveszteni a gonosz konku renciát, azért hát a szekerek után ment, hogy a lepakolásnál jelen legyen. A házbeliek azonban már tudták, hogy mit jelent Pollák váratlan látogatása. Nyomban izentek Stern után, aki nem tartózkodott ott-hon:

— Jöjjön azonnal, mert Pollák denunciálni akar!

Stern jött is azonnal. Vasvillával jött. Rövid, de velős vita után a vasvilla és a denunciáns Pollák feje közeli és súlyos érintkezésbe került.

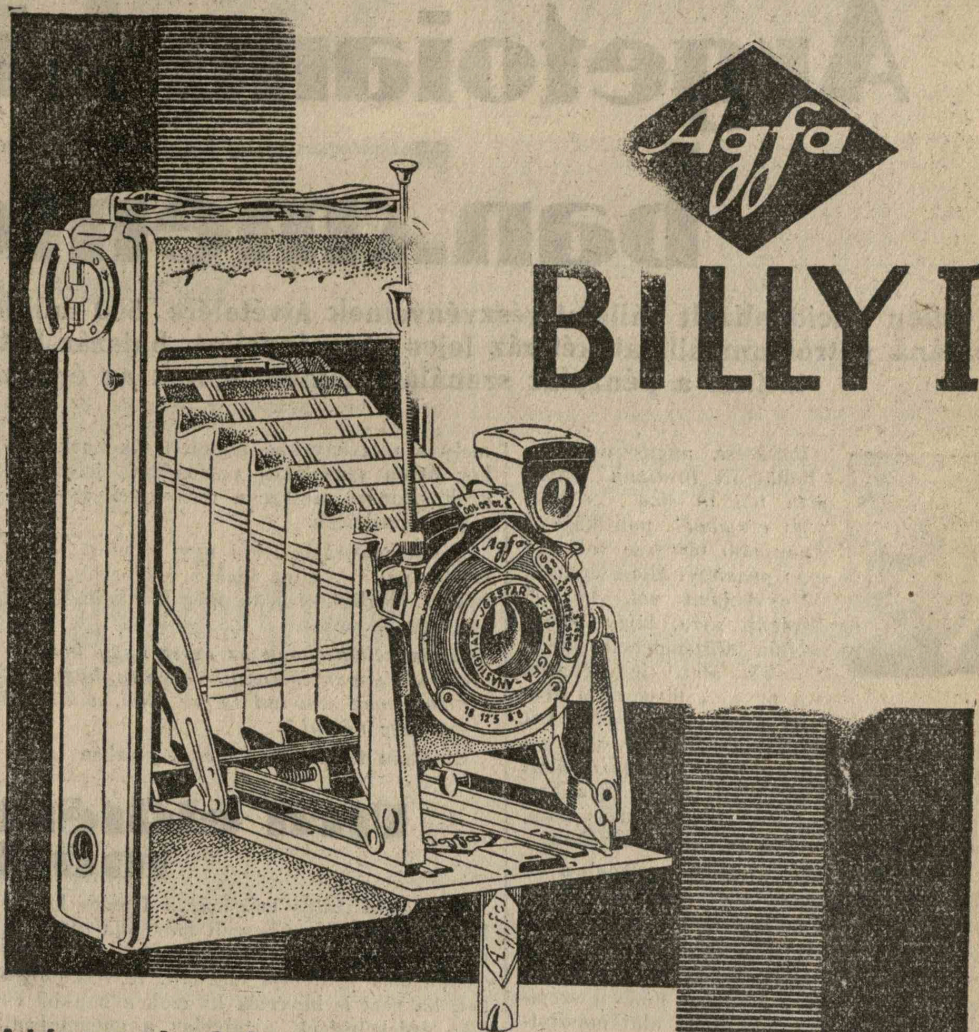
A közben megjelent rendőrségi bizottságot rendőrorvossal kellett kiegészíteni, aki aztán Pollákot bekötözte. A sarjuszekerek addig békésen vártak. Az egészségügyi teendők elvégzése után azonban feltárták titkukat:

a 100 ezer lej értékű csempészáru.

Stern Jakabot letartóztatták.

És most jön a magyarázat, ami a helyzet ismeretéhez szükséges:

Máramarosszigeten két jelentős csempészkonzorcium van. Az egyik a Stern-féle, a másik a Perl-féle. Mindketten nagy személyzettel dolgoznak. Egymást kémlelik, ellenőrzik és feljelentgetik. A rendőrség pedig örvead, mert könnyű dolga van.

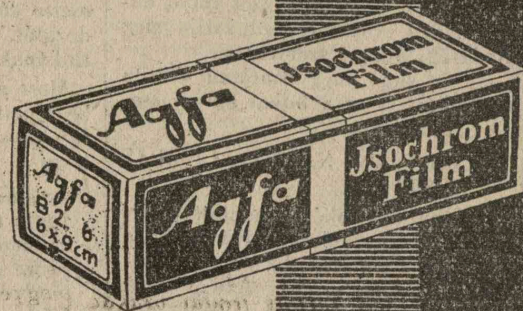


A kép nagysága 6x9 cm.

Elegáns Klappkamara automatikus f i o m-beállításival. Rendkívül gyors kezelhetőség. Jó optika, a mi által eleven tiszta pillanatfelvételek lehetségesek.

Ara Lei 1.780

Isochrom-filmekkel: Minden időben jó képek!



Tomcsa Sándor:

Ha egy nő szeretni akar

A Tó felett találkoztak. Már erősen alkonyodott.

A nő a füben ült kis kabátkáján, hátát nekivetve egy kétszáz éves tölgyshancnak.

A nő különben valódi szőke volt, valódi fiatal volt, valódi nagyvárosi — de kedves és persze szerelmes volt. Szerelmes volt a mellette levő férfiba, kit legjobban a bizonytalanság jelleméz: bizonytalan koru, bizonytalan foglalkozásu és bizonytalan intellektusu ember volt. Különben kedves és elegáns volt, de egyelőre csak annyi volt bizonyos a nő előtt, hogy a tegnapi versenyen a százméteres gyorsuszt, imponáló stílusban nyerte.

A férfi elhajtott egy szunyogot a homlokáról, kezét leejtve a feje mellé kérézte:

— Szeretsz?

A nő kezét rátette a férfi meztelen nyakára s ahogy azt mondta „szeretlek”, hangját az érzések, mint aranyvirágok fonták körül.

— Mondd Bimbókám, tulajdonképpen miért szeretsz engem?

— Miért, miért! Hát mert szeretlek nál Csacsi — tette hozzá halkán és lehajolt a férfi szájához.

De a férfit már konokká tette enyhe skrupulózitása — s miközben kezét lassan és óvatosan emelte füle felé, a nő szerelmének szó-bizonyítékait szerette volna hallani. Nem az érzés, hanem az ész, a logika szavát akarta hallani a nőtől.

Mint említünk, miközben kezét lassan és óvatosan emelte füle felé, tovább faggatta a nőt:

— Nézd, Virágocskám, mégis mi az, a mit szeretsz bennem? Ha valamely tulajdonságomat szereted, melyik az? Ha valamelyes komplexumot szeretsz bennem, mik az összetevők? Milyen vonatkozás-

ban részesítesz előnyben a dacsorád mellett? Ha nem akarsz, hogy irántadi szerelmem eltűnjön a bizonytalanság ulvesztőjében, megmondd.

A lány kinlódott. De mert az a nő volt, aki szeretni akart, mutatóját rányomta a férfi homlokára s olyan hangon melyben a sirás a kacagással bujcskát játszott, mondta:

— Szeretem a homlokodat. Magas fehér homlokodat, melyet néha átlüszesít a vágyak lángja.

A férfi — miközben kezét lassan és óvatosan emelte halántéka felé — felvilágosító hangon felelt:

— A homlokodat ne szeresd Violám, Heroikus, de meddő küzdelmet folytatok, hogy homlokod ne legyen — magasabb. Minden hajhullás elleni szer: szélhámos-ság. A homlokodat ne szeresd Rubinkám, a homlokod izzása megett rossz lázak bujkálnak.

— A szemeidet szeretem, melyek nagyok, kékek és élettől csillogóak.

— A szemeimet se szeresd. Szemeim kicsik, barnák és neked megmondhatom: a csillogás egy akut a kötőhártya irritációja folytán létrejövő betegesen bő könnyki-választódás következménye... Ó, nem szeretsz, nem szerethetsz, te engem... A férfi hangjában — miközben kezét lassan és óvatosan emelte tarkója felé — közeli sirás zokogása bugott.

A lány makacs lett és keserű Összeszorított fogakkal mondta:

Szeretlek, mert karcsu vagy, és erős!

— Egy lányér főtt tészta az ágyba dönt.

— Mert elegáns vagy.

— Hitelbe.

— Szeretlem a lelkedet.

— A lelkemet ne szeresd, mert csak gyávaságból nem tudok rossz lenni.

A lány szeméből könnyek perregtek. De szomorúsága dühbe csapott át. Megmarkolta a férfi haját és úgy tört ki belőle:

— Hát azért szeretlek, mert... mert ilyen hülye vagy!

Es a férfi erre nem tudott hirtelen semmi elfogadható cáfolatot kapni.

Mert éppen annyira hülye nem volt. Közben pedig egészen sötét lett...

Argetoianu különös bankmentése

Egyetlen nacionalizált vállalat részvényeinek átvételére 500 millió lejt fizet rá az állam. A Steua Románá petrólevmállalat kétszáz lejes részvényeiért hatszáz lejt akar kifizetni a pénzügyminisztérium a pénzpiac szanalása címén. Kinek az érdekében? ... és miből?



Bukarest, augusztus 19. Boldogult Bratianu Vintila prin noi in sine", „a magunk erejéből” politikája a legnagyobb tévedése volt egy nagy pénzügyi államférfinek. Egyébként sok tettével szolgált arra, hogy Nagyrománia történetében külön kezdetes alatti jegyeztessék a neve. A történelem nem egy esetet jegyez fel arról, hogy egyébként egészen nagyvonalu államférfiu egyetlen tévedésével tönkresilányította mindazt, amit életében tett. Valahogy így volt ez Bratianu Vintilával is, aki az impérium változás után, Románia legkritikusabb fejlődési szakában,

csökönnyösen ragaszkodott ahhoz, hogy a területileg megnagyobbodott országnak a saját erejéből kell megalapoznia jövőjét.

Ez a fixa idea kétségtelen abból az ellenséges érzületből fakadt, amelyet ez a román pénzügyi egyéniség a külföldi tőkével szemben táplált és ezt valószínűleg alátámasztotta egy idealizmusba vetett hit is, nevezetesen, hogy Európának ez a tejjel-mézszel folyó darab földje a maga erejéből organizálja meg a maga gazdasági állami szervezetét.

A „prin noi in sine” még Bratianu Vintila életében megbukott és ez a bukás súlyos csapást jelentett Romániára.

A ROMÁN NACIONALIZÁLÁS KISTÜKRE

Bratianu Vintila, aki sokáig kitarított vezérelve mellett, valósággal elzárta Romániát a külföldi tőke elől. Történt pedig ez abban az időben, amikor minden anyagi feltétel meg volt ahhoz, hogy a győző állam új gazdasági organizmusának meg lehessen vetni az alapját. Az volt az elgondolása, hogy

a nemzeti erők maguk is képesek lesznek arra, hogy Romániából egy új nagy ipari államot kifejlesszenek s így születte meg a „nacionalizálás” — az iparnak nemzeti tulajdonba való átvitele.

Románia iparának tekintélyes része, különösen a csatolt területeken, részben a külföldi, részben pedig a területek elszakadása által külföldivé vált tőke érdekltségében állott. Minthogy a békeszerződések ennek az iparnak a tulajdonjogát meghagyta az eredeti érdekltségnek, a nemzeti iparosítást csak úgy lehetett keresztül vinni, ha a román állam átválta a külföldi tőkétől az ipari érdekltségeket és azokat a román belföldi tőke érdekltségébe helyezte át.

Ez volt a nacionalizálás. Hogy az elvet a gyakorlatban meg lehessen valósítani, le kellett ütni a zöldasztalhoz, tárgyalni a külföldi, nagyobbára német érdekltségekkel. A zöldasztalnál aztán kitünt, hogy

a nacionalizálás nagy áldozatot követel az országtól, mert a vagyonukat nem adják olcsón a külföldi érdekltségek,

dehát Bratianu Vintila úgy gondolta, hogy minden pénzt megér az, ha az ország maga rendelkezik az ipar fölött. Így került aztán román tulajdonba egész sereg ipari vállalat, bányák, bank és azok a magánvasutak, amelyek a multban, mint önálló vállalatok bonyolították le a szárnyvonalakon a vasuti forgalmat.

ROSSZ ÜZLET VOLT NACIONALIZÁLNI

Még elképzelni is fantasztikum volt, hogy az állam mindazokat a vállalatokat, amelyeket a külföldiektől átváltott, a maga tulajdonába vegye át. Bratianu Vintila tehát úgy oltotta meg a kérdést, hogy

a külföldiektől átvett részvénypaketteket a belföldi bankokra, vállalatokra és tőkésérdekltségekre kényszerítette rá, amelyek, — nagyon kevés kivétellel, — valósággal elvették ebben a kényszerű vállalkozásban.

A nacionalizálás rossz üzletnek bizonyult, nem csak azért, mert az átváltás hatalmas tőkét vont el a nagyon is szükségesnek mutatózó új beruházások elől, — pénz nélkül vérszegénnyé vált az ország, — hanem azért is, mivel

a bekövetkezett gazdasági dekonjunktura erősen lerontotta a nacionalizált vállalatok rentabilitását,

a vállalatok nem jövedelmeztek, vagy csak alig jövedelmeztek, másfelől pedig a tőzsdéi dekonjunktura a vállalatok részvényeinek az árfolyamát súlyosztotta le olyan nivóra, a

mely a részvényekbe fektetett tőkéknek olykor ötven százalékos veszteségét jelentette, azok számára, akikre a részvények átvételét rákényszerítették.

A nacionalizálás tehát úgy is, mint vállalkozás, úgy is, mint ideális elképzelés, megbukott. Megbukott pedig még Bratianu Vintila életében, akinek

látnia kellett, hogy az egész nagy koncepció kártyavárként omlik össze és, hogy Románia még sem tud talpra állni, a külföld segítségével nélkül.

Bratianu természetesen csak részben ismer-

te be gazdasági politikájának kudarcát, azonban megtört annyira, hogy leült a gyűlölt külföldi tőkével tárgyalni, egy Romániának nyújtandó nagyobb szabásu stabilizációs kölcsön ügyében. Hogy ezt a kölcsönt végül is nem Bratianu Vintila, hanem Maniu Gyula kormánya hozta tető alá, nem változtatott azon a tényen, hogy a külföldi tőke nagy el-lensége belátta, hogy sem a lej stabilizációját, sem pedig az ország gazdasági megszerzését nem lehet „prin noi in sine”, vagyis, a magunk erejéből keresztül vinni.

Dehát ez csak mellékes kérdés már.

Ujra előtérben, de most másképp ...

A nacionalizálás már-már a feledés homályába veszett. Nem beszélt már róla senki az utóbbi években, különösen azóta, hogy a nacionalizálás prófétája meghalt. A veszteségeket, ha nem is heverték ki azok a bankok és tőke érdekltségek, amelyeket a nacionalizálás rossz üzletébe belekényszerítettek, mindenestre elkönnyvelni igyekeztek, mint olyan áldozatot, amelyet egy elvakult sovinszta politikának kellett meghozniok.

Most aztán újra az érdeklődés homlokterébe lépett a nacionalizálás. Aktuálisá tette egy hivatalos kommuniké, amely bejelentette, hogy

az állam, illetőleg a pénzügyminisztérium át fogja venni a magánérdekltségü bankoktól a nacionalizált vállalatok részvényeit, mégpedig azon az árfolyamon, amelyen ezek a bankok annak idején a részvényeket átvették.

Vannak, akik ezt a bejelentést hozsannával fogadták és vannak, akik ebben az áldozatkészségben olyan tényt látnak, amely legalább is meggondolkoztató.

Egyelőre egyetlen nacionalizált vállalat részvényeinek állami tulajdonba való átvéte-

léről van szó és ez — a Steua Romana petrólevmóállalat.

Dehát miről van szó? Miért éppen ennek a vállalatnak a részvényeit váltja át az állam? És miért csak ennek? ...

Egy kicsit bele kell nézni a dolgok mélyébe, hogy megértsünk egyet-mást.

A pénzügyminisztérium a nacionalizált részvények átvételéről szóló kommunikét, illetve bejelentést, azzal kapcsolatosan tette meg, hogy Bukarestben öt nagybank részvételével egy véd- és dac-szindikátus alakult, az állam és a Nemzeti Bank támogatása mellett. Ennek a szindikátusnak a részletei eléggé ismertek ahhoz, hogy ne kelljen újból rekapitulálnunk.

A pénzügyminisztérium a részvények átvételét azzal indokolja, hogy ezzel is könnyíteni akar a bankok helyzetén.

Eddig rendben is volna a dolog, de honnan veszi az állam az ehhez szükséges pénzt? És miből fedezi azt a fél milliárdot, amely a Steua Romana petrólevmóállalat részvényeinek mostani és régi árfolyama között mutatkozik? Ugyanis teljes 500 milliót fog ráfizetni az állam erre a tranzakcióra, amint alább kitünik.

Ahogy egy német vállalat eljut odáig

De, mielőtt áttérünk a számokkal való magyarázatra, vessünk gyorsan rövid pillantást a Steua Romana petrólevmóállalat nacionalizálásának multjára és körülményeire.

A Steua Romana volt az első német érdekltségü román petrólevmóállalat, 1916-ban, amikor Románia belépett a világháborúban küzdő nemzetek sorába, a vállalat tehát ellenséges vagyron volt s mint ilyen, Románia lefoglalta. Le is foglalta, el is kobozta, azonban

a békeszerződés után, amikor az állam saját tulajdonába akarta a vállalatot átvenni, kitünt, hogy a németek még a hadüzenet előtt eladták a vállalat részvényeit francia, angol és svájci tőkésnek,

akik a berlini Deutsche Banktól 100.002 darab részvényt vettek át, vagyis a teljes majoritás fölött rendelkeztek. A vállalat részvénytőkéje ugyanis 100.000.000 arany lej volt, a részvények névértéke pedig 500 arany lej.

Bratianu Vintila eleinte azt az álláspontot foglalta el, hogy nem ismeri el a francia, angol és svájci tőkés tulajdonjogát a Steua petrólevmóállathoz, nem ismeri el a Deutsche Bank által keresztül vint eladási műveletét, hanem továbbra is, mint ellenséges állam vagyronát kezeli, de ebből kezdtek kelemetlen külpolitikai komplikációk keletkezni, minthogy az új részvénytörkosok okmányokkal igazolták, hogy Romániának a háboruba való belépése előtt szereztek meg a részvényeket.

Milyen legyen az otthonom?

Augusztus 22-én délelött 11 órakor

ünnepélyes megnyitás

Gewerbeverein — Kereskedelmi-kamara, Brassó.

Belépti díj 20 lej. — Nyitva naponként délelött 10-től este 20 óráig.

A STEUA RÉSZVÉNYEK TUN-DÖKLÉSE ÉS BUKÁSA

Végül is engednie kellett Vintilának, ha a vállalat nacionalizálását keresztül akarta vinni. A tárgyalások során, — amelyeket már nem Vintila, hanem az Averescu kormány folytatott, — megállapodás jött aztán létre, amely szerint a külföldi érdekltségektől

a részvényeket a román állam 80 millió svájci frankért váltja meg, ami a lej mai árfolyama szerint 2 milliárd 560 milliót tesz ki.

Az átvett részvényekből 51 százalékot az állam egy román bankokból alakult szindikátusnak adott át, 600 lejes részvényenkénti árfolyamon. Ez az árfolyam a bukaresti tőzsdén ma már 200 lej, ami azt jelenti, hogy az a bank, amelynek birtokában Steua részvények vannak s ezekből a részvényekből el akar adni,

a 600 lej helyett, amit annak idején a részvényekért fizetett, mindössze 200 lejt kap.

A ráfizetés kerek 400 lej. És ezt a ráfizetést akarja most az állam, illetőleg a pénzügyminisztérium átvállalni, azért, hogy a bankokat mentesítse a veszteség alól. Tekintve, hogy a bankoknál több, mint 500.000 darab részvény van,

az állam erre a tranzakcióra legkevesebb 500 millió lejt fizet rá.

Hogy melyik banknak mennyi Steua Román részvénye van, azt nem lehet tudni és így azt sem lehet megállapítani, hogy tulajdonképpen melyik banknak az érdekében, milyen mértékben történik az állami áldozat. Egyelőre mindössze annyi bizonyos, hogy a Bercovitza-banknak is vannak ilyen részvényei és, hogy az árfolyamvesztés itt 24 millió lej. Dehát mi az a 24 millió ahhoz az 500 millióhoz, amit a pénzügyminisztérium olyan áldozatkészen ráfizetni hajlandó a Steua Román részvényekre? És megégyeszer: miből fogja a pénzügyminisztérium ezt a horribils összeget fedezni? Az állami költségvetés deficitje milliárdokra rug és még van pénz ilyen áldozatok meghozatalára?

Hogy mi minden befér egy ilyen pénzpiaci szanalásba! ...

Pogány Marcell

Huszonegymillió hajléktalanja van a kínai árvíznek

Páris, augusztus 19.

Sanghai jelentés szerint a kínai áradás következtében negyemillió lakóház elpusztult.

A hajléktalanok száma meghaladja a 21 milliót.

A vizállás még mindig emelkedik. A termés nagyrészen elpusztult és az összkár meghaladja a többmilliárd frankot. Az áldozatok számáról még nincs hivatalos adat.

Jorga megkegyelmezett a szalontai főgimnáziumnak

Nagyszalonta, augusztus 19.

Az iskolák létszámának apasztása során a közoktatásiügyi minisztérium kimondotta a halálosítéletet a nagyszalontai főgimnáziumra is. A város lakosságát a minisztériumj rendelet igen fájdalmasan érintette, mert a hosszabb idő óta szépen működő iskola igen sok irányban érezte hasznos és üdvös hatását. Nagyszalontán még a gazdálkodók fiait is elvégeztek 3-4 gimnáziumot s csak azután mentek ki a tanyaára gazdálkodni, az iparosok körében pedig szinte szabállyá vált az a valóban nagyon hasznos szokás, hogy tanoncaiktól megkövetelték legalább a négy algimnáziumot.

Ennek a jótékony hatása a szabadfoglalkozásu középosztály magasabb műveltségében és a művelődés iránti fogékony-ságában mutatkozott meg. Gyakorlati haszna is nagy volt: a földmivelők a gazdálkodás modernebb irányait is bevezették, az iparososztály pedig az állagossá-jóval magasabb nivót tudott tartani úgy az általános műveltség, mint szakmai területen. A butorgyártásban, építészetben, műlakatosságban és gépésziparban Nagyszalonta hatalmas lendülettel tört előre, néhány iparosnak szabadalmazott találmánya van, mások az országos kiállításokon nyertek érmeket és dícséző okleveleket.

Olyan eredmények ezek, amiket a polgárság nagyon tud értékelni s éppen ezért dicséretreméltó egyetértéssel mozdult meg az iskola megmentése érdekében. A város 600 ezer lejt szavazott meg az iskola fenntartási céljaira és vállalta az épület karbantartását is. Az akció sikerre is vezetett, amennyiben a közoktatásiügyi minisztérium felfüggesztette előbbi határozatát s engedélyezte az iskola megnyitását, ha kellőszámu tanuló iratkozik be.

HIRDETMÉNY

Venezelos görög miniszterelnök ur folyó évi augusztus hó 20-án fél 1 órakor Brassóba érkezik. Fogadása a nagy pályaudvaron történik.

A Cercul Militarhoz vezető útján a magas vendég a következő utcákon fog keresztül haladni és pedig: Calea Victoriei, Károly király-utca, Szabadságtér, Gheorghe Baritiu-utca és Voevodul Mihai-utca.

Felkérjük egy a háztulajdonosokat, mint az állami és magánintézeteket, ezen utcákban, hogy egy a román, mint a görög nemzeti zászlót tüzzék ki és a házaikat szönyegekkel díszítsék.

Felkérjük Brassó város közönségét, hogy Venezelos görög miniszterelnök fogadtatásánál résztvenni és a fent említett utcákban, valamint a pályaudvaron megjelenni szíveskedjék.

A kereskedő urakat felkérjük, hogy kirakataikat a görög nemzeti színekkel is díszítsék.

Brasov, la 18. August 1931.

Comisia Interimară,

Presedinte: ptr. Secretar General:
Juliu Suciu m. p. A. Precup m. p.

HIRDETMÉNY

„A kutyák után fizetendő taksákról szóló szabályrendelet” kiegészítéseképpen ezennel közzé tesszük, hogy a 2. cikk a következő tordalékkal ellátandó:

„Kivételt képeznek épúgy az I. kerület azon házai, amelyeknek kertjei vannak és amelyeknél az egyetlen lánchoz kötött örökutya tartatik. Ezen kutyáért egy 100 lejnyi évi taksa fizetendő, tekintet nélkül arra, hogy patkányfogó eb, vagy farkaskutya, (a II. kerület I. bekezdése szerint).”

Brasov, la 18. August 1931.

Comisia Interimară,

Presedinte: ptr. Secretar General:
Juliu Suciu m. p. A. Precup m. p.

Olcsó kotta vásárlunk, szenzáció

10 darab jó kotta 15. — lej,
vidékre 20. — lej.

Brassói Lapok Könyvoszlálya.

GENIUS Kis LEXIKONA

1615 oldal, 800 képpel és 64
műmelléklettel.

Mélyen leszállított árban kapható

Fűzve 200. — lej.

Kötve 250. — lej.

Vidéki megrendeléseknél még 20 lej
küldendő portóra. Megrendelhető a

**BRASSÓI LAPOK
Könyvoszlályánál.**
BRASSÓ.

Szenteljünk naponként 15 percet
egészségünknek.

AZ ÉN MÓDSZEREM

Írta: J. P. MÜLLER

112 ábrával, új átdolgozásban. A németnyelvű kiadásból eddig 400.000 példány fogyott el.

Ára 85. — lei.

Vidékre a portó 10 lei. — Kapható a

Brassói Lapok Könyvoszlályában

Látogassa meg a Levante-i Mintavásárt BARI-ban (Olaszország)

Nemzetközi Mintavásár
1931. szeptember 6—21.

A keleti és balkán-országok legfontosabb mintavására — Menetdíjkezdemények a vasutakon és hajójáratokon

Felvilágosítást ad: CAMERA ITALIANA de COMERȚ din ROMÂNIA București. Str. Melodiei 1 és a NAVIGAZIONE GENERALE ITALIANA București. Cal Griviței 128 H. O.

Műszaki könyvekben,

nyelvtanokban, szótárakban állandó nagyraktár a **Brassói Lapok Könyvoszlályában.** Kérje díjtalan árajegyzékeinket!

Várva-várt újdonság!

Minden szőlősgazdának víznyomósos borprés!

Jobb sajtolás és 2—3-szor gyorsabb munkateljesítmény!

Bámulatosan olcsó ár! A víznyomósos borprés ma már csak annyiba kerül, mint a régi szerkezetű!

A „Hydro-Express” víznyomósos-szerkezet, bármely meglevő régi rendszerű borprésre könnyen felszerelhető.

Komplett borpréseket és hidraulikus sajtószerkezeteket, szőlő- és gyümölcszúzókat szállítunk elsőrendű kivitelben és olcsó árak mellett.

Ismertetőket és ajánlatokat bárkinek ingyen küldünk.

Rieger And. gépgyárak R. T. SIBIU—NAGYSZEBEN

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vastag betűkből 12 lej. Vasárnap: 7-50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyeszeri hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény. A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej, 50-szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétel-eladás

Olesón eladó falusi vegyeskereskedés áru nélkül, korcsma, kuglizóval, gyümölcsös-sel. Biztos megélhetés. Helyben egy kis üzlet van, lakoságnak beszerzőhely nagyon kellene. Andrassy, Sft-Gheorghe, villanytelep. 14415

VÉTELADÁS. Az üzlet felosztása miatt dus raktárat SZE P KEZIMUNKAKAT ÉS HOZZAVALÓ ANYAGOKAT hatóság engedéllyel minden elfogadható áron kiárítottam. Üzletberendezés olesón sürgősen eladó. Hozolitz Elza Brassó, Weisz Mihály-u. 20. 14037

Eladó 3000 kgr. tavalyi fehér sózott szalonna kilogrammonként 20 lej. Huber, Zárnesti. 14414

ELADÓ egy 61 holdas tanya épületekkel. Kelemen József Sincal, judetul Mures. 14418

Központban jól jövedelmező egyemeletes ház eladó. Cím 14409 szám alatt a brassói kiadóban.

Több társtulajdonosnál eladó 8—10 mázsa prima akác- és virágméz kg-ként 50 lej és 10 család méh. — Bővebbet Gvarmathy József méhésznél Luntreni (Bélzerénd) Jud. Arad. Posta Vánatori. 14385

Allást iver

Egy tanuló fizetéssel felvétetik. Schütz V. fiai divatár-üzletében, Brassó. 14412

Allást keres

Villanyzerelő hosszú évi gyakorlattal állást keres. Cím 14411 szám alatt a brassói kiadóban.

Fiatall könyv- és papirkereskedő, ki a szakma minden ágában jártas, azonnali belépésre állást keres. Ajánlatok „Szerényigényű” jellegre dévai fiókkidóhivatalhoz. 14408

Lakás

Kiadó I. és II. emeleten 4 szoba. Megtekinthető egész nap. Brassó, Jorga-sor 18. 14376

Vegyes

HAJSZALAKAT hölgyek arcáról, karjáról végleg kiirtja a „Radio”. Ártalmatlan, rögtöni hatás. A szert diszkréten küldöm. Ára 300 lej. — Hirsch A.-né kozmetikus Turda, Str. Câmpului 7. 14416

2—3 iskolásleány teljes ellátást és lakást kap redukált díj mellett. Brassó, Hosszu-utca 105. 14408

Diákok teljes ellátásban részesülnek. Jó levegő, nagy kert. Hermann, Brassó, Rókus-utca 3. 14410

Biri néni szakácskönyve egyetlen háztartásban sem nélkülözhető. Ára kötve 150 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvoszlályában. 14048

Frauenspiegel a legújabb németnyelvű havi divatlap, csak 20 lej a Brassói Lapok könyvoszlályában.

FIATALOK tanácsadója. Szerelmi levelező, kiegészítve a társaság illemszabályaival. Bélyegnyelv, virágnyelv, stb. Ára színes borítólappal 40 lej.

B. L. Kocsis Béla

Felelősszerkesztő:

Brasov—Brassó, Kapu-utca 56—58. Telefon-interurbán: (szerk és kiadóhivatal) 1—77 és 82
Bucuresti—Bukarest I, Bulevardul Schitu Măgureanu 21. — Telefonszám: 353—64

BRASSÓI LAPOK nyomdávaltatának kiadása és rotációs nyomása, Brassóban.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félvégre 600, évente 1200 lej. Magyarországra negyedévre 14, félvégre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokba negyedévre 420, félvégre 820, évente 1600 lej.

megbízások telvétele és fizetések átvételére tenti, helyi megbízottakon kívül a köv. központi megbízottak vannak feljogosítva: Bartha Géza Dán Dániel, Gerő Sándor

MEGBIZOTTAK. Arad: Piața Impăratul Traian 1. (Halmágyi Pál) — Dás: Str. S. Barnuțiu 10. (Oszán Kálmán) — Déva: Str. Ioan Creanza 2. (Balogh Géza), Telefoa 17 Huayad- és Alsófehérmegyék részére Kolozsvár: Str. Duba arilor 7. (volt Timár-utca) (Neuman Ignác) — Marosvásárhely: Benjámín Árpád. Str. Bererie 1 (Sórház-u.) — Marostordamegye: Szabó Jenő Címe: Marosvásárhely Strada Reghului 10. — Nagyszabon: Strada Furcului 13. (Szigetváry László) — Nagyváradi: Str. Nic Jiça 32 (Szabó Gyula) — Szatmár: Rákóczy-ut 37 (Kertész László) Szatmár- és Máramarosmegyék részére — Szilágysnylós: (Hesperia 3ra5) — Temesvár: Gyárvaros, Tigris-utca 4. (Halmágyi Pál). — Torja: Str. Rejele Ferdinand 25. (Dános József.)

HIRDETÉSEKET tevesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda. Részletes tarifákkal készséggel szolgálunk

HIRDETMÉNY

A 16.473—1931. szám alatti árlejtési hirdetésre való hivatkozással, ezennel közzé tesszük, hogy a Veovod Mihai-utca 12. számú ház II. emeleti lakása, (volt bérlő: Székely László), nem lesz árverezve, miután másképpen rendelkezett föltötte.

Ennélfogva a folyó évi szeptember hó 12-én a következő helyiségek kerülnek árlejtésre:

1. A Hirscher-utca 1. szám alatti raktár-helyiség, (volt bérlő: Grimm J.).
2. A Rózsatéri 34. szám alatti szálloda-vedglő, (volt bérlő: Zaciú G.).

Brasov, la 17. August 1931.

Comisia Interimară,

Presedinte: ptr. Secretar General:
Juliu Suciu m. p. A. Precup m. p.

Urileányok és asszonyok

Női ruha-varrást, szabást és iparművészetet tökéletesen megtanulhatnak, úgy magánhasználatra, mint iparüzés céljaira a **varróiskolában.** — Külön szabásati tanfolyamok. — **Kezdődik szept. 1-én.** BRASSÓ SZENT-JANOS-UTCA 5.

Mi az oka az Ön idegességének? Miért érzi magát szerencsétlennek? Miért nincsenek sikerei?

Olvassa el saját érdekében a hirneves budapesti ideg orvos **Dr. Feldmann Sándor**

IDEGESSÉG ÉS ÖSZTÖNÉLET

II. kiadás. C. 140 oldalas könyvét és abból feleletet kap mindenre. A tartalomról: Nemi zavarok lelki okairól. / Ideges testi és lelki bajok keletkezése. / Mikor könnytelen az ember elpirulni. / A jó és rossz előzetről. / A hipochonder. / A peches ember. / Az akarat és az akaratgyengés. / Az ideges fejtájáról. / Az ideges gyomor. / A gyermek szexualitása. / Az ide es sziv. / Az alvás és álmatlanság. / Az önzet betegség. / Lelkiismeret. / Dadozás. / A sportoló nő. / Nyaralás és utazás. / Kényszerképzet és kényszercelekedetek. / Az ideges gyermek. / A féltékenység. / A kleptománia. / A kóros hazudozás. / A halláfélelem. — **140 oldal ára 102 Lei.** Vidékre a portó 10, utánvétellel 16 Lei. Kapható a **BRASSÓI LAPOK Könyvoszlályában.**

A legújabb divat

SZABÁSZATI TANKÖNYV

Szakiskoláknak és magántanulásra

Írta: K-né MARGITAI MARIS.

Tartalmazza:

a modern francia és angol női ruha

szabás-rajzát, szabását, összeállítását, varrást és kidolgozását. — Rövid idő alatt már a 8-ik teljesen átdolgozott kiadás jelent meg. A könyv ára Lei 2-4. Vidékre portó Lei 20

Brassói Lapok Könyvoszlályánál

Ez az a könyv, amely 18 kultúrnyelvre lefordítva a legszenzációsabb sikert érte el.

A NŐ

Tanulmányok a nő testéről, lelkéről, nemi életéről és erotikájáról 2 kötetben.

Írta: Dr. BAUER A. BERNHARDT orvosnár.

Az egyes kötetek 450—450 oldal terjedelemben jelentek meg, egész vászon kötésben nagy Lexicon alakban ára az egész műnek 1350. — lej.

Az Economia tagjai, valamint hitelképes egyének részletfizetésre is kaphatják

**BRASSÓI LAPOK
Könyvoszlályánál.**